

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Prozodická analýza čínského vtipu

Prosodic Analysis of Chinese joke

OLOMOUC 2018 Bc. Barbora Slivoníková

vedoucí diplomové práce: doc. Mgr. David Uher, PhD.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité
prameny a literaturu.

V Olomouci dne 16. 5. 2018

Podpis:

Anotace

Jméno a příjmení autora: Barbora Slivoníková

Název katedry: Katedra asijských studií

Název fakulty: Filozofická fakulta

Název diplomové práce: Prozodická analýza čínského vtipu

Vedoucí diplomové práce: doc. Mgr. David Uher, PhD.

Počet znaků: 113 442

Počet stran: 86

Počet zdrojů literatury: 22

Klíčová slova: prozodie, prozodická transkripce, čínský jazyk, Švarný, čínský vtip

Anotace: Cílem této diplomové práce je popsat prozodické vlastnosti čínského vtipu, který reprezentuje souvislý mluvený projev zasazený do kontextu. K tomuto účelu poslouží korpus 28 nahrávek vtipů namluvených rodilými mluvčími z Pekingu ve školním roce 2016/2017, kteří jsou reprezentanty standardu moderní čínštiny. Prozodická analýza je provedena určením množství a délek slabik, segmentů, kól a vět. Podrobněji popisují strukturu segmentů s ohledem na počet a prominenci slabik, přibližují složení kól pomocí určení pozice segmentů v rámci kóla a popisují typologii rytmických sledů a také v jakých kombinacích se ve vzorku vyskytují. Analýzu prozodických charakteristik mluveného slova provádím za účelem hlubšího pochopení prozodických vlastností moderního čínského jazyka.

Resumé výsledků: Analyzovaný text čítá celkem 265 vět, 644 kól, 1385 segmentů a 4458 slabik. Průměrná délka segmentu je 3,2 slabiky, nejfrekventovanější jsou tříslabičné segmenty a nejproduktivnějším rytmickým sledem v segmentech je sled akronymický. Průměrná délka kóla je 6,9 slabiky, dvě třetiny vzorku jsou tvořeny jedno a dvousegmentálními kóly. 73 % konce kól má stoupavý průběh a 72 % začátků kól má průběh klesavý.

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat svému vedoucímu práce, doc. Mgr. Davidu Uhrovi, PhD., za jeho odborné vedení, cenné rady a připomínky. Také bych chtěla poděkovat své rodině za velkou podporu po celou dobu mého studia.

Obsah

1	Úvod	11
1.1	Použitá literatura	12
2	Teoretická část	13
2.1	Standardní čínština	13
2.2	Mluvený jazyk	13
2.3	Prozodická transkripce čínštiny	14
2.4	Lineární členění vět	14
2.5	Sedm stupňů prominence	15
2.6	Rytmické sledy	17
2.6.1	Jednoslabičné segmenty	18
2.6.2	Dvoslabičné segmenty	19
2.6.3	Trojslabičné segmenty	19
2.6.4	Čtyřslabičné segmenty	19
2.6.5	Pětislabičné segmenty	19
2.6.6	Šestislabičné segmenty	20
2.6.7	Sedmislabičné segmenty	20
2.7	Rythmus v kólech	20
3	Korpus nahrávek	22
3.1	Respondenti výzkumu a obsah nahrávek	22
3.2	Komentář k českému překladu	22
3.3	Korpus nahrávek vtipů	23
4	Analýza korpusu	51
4.1	Metody a postupy analýzy	51
4.2	Obsahová charakteristika analyzovaného textu	52
4.2.1	Délka textu	52
4.2.2	Rychlost promluvy	53
4.3	Analýza segmentů	53
4.3.1	Velikost segmentů	53
4.3.2	Rytmický průběh segmentů	54
4.3.2.1	Jednoslabičné jednoiktové segmenty	55
4.3.2.2	Dvoslabičné segmenty	56
4.3.2.2.1	Dvoslabičné jednoiktové segmenty:	56
4.3.2.3	Trojslabičné segmenty	57

4.3.2.3.1	Trojslabičné jednoiktové segmenty	57
4.3.2.3.2	Trojslabičné dvouiktové segmenty akronymické	57
4.3.2.4	Čtyřslabičné segmenty	59
4.3.2.4.1	Čtyřslabičné jednoiktové segmenty	59
4.3.2.4.2	Čtyřslabičné dvouiktové segmenty	60
4.3.2.5	Pětislabičné segmenty	61
4.3.2.5.1	Pětislabičné jednoiktové segmenty	61
4.3.2.5.2	Pětislabičné dvouiktové segmenty	62
4.3.2.5.3	Pětislabičné trojiktové segmenty	63
4.3.2.6	Šestislabičné segmenty	65
4.3.2.6.1	Šestislabičné jednoiktové segmenty	65
4.3.2.6.2	Šestislabičné dvouiktové segmenty	65
4.3.2.7	Sedmislabičné segmenty	67
4.3.2.7.1	Jednoiktové kombinace ascendentního a descendentního sledu	67
4.4	Analýza kól	68
4.4.1	Velikost kól	69
4.4.2	Rytmičné sledy v kólech	70
4.4.3	Analýza kól s ohledem na počet segmentů v kólu	77
4.5	Nahrávky lišící se od průměru	78
4.6	Možné navazující výzkumy a sporné body výzkumu	79
5	Závěr	80
6	Resumé	83
7	Bibliografie	84
8	Seznam elektronických příloh:	86

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Sedm stupňů prominence a jejich značení v prozodické transkripci

Tabulka č. 2: Délka textu

Tabulka č. 3: Průměrné délky jednotek

Tabulka č. 4: Zastoupení segmentů podle počtu slabik

Tabulka č. 5: Zastoupení segmentů podle počtu iktů

Tabulka č. 6: Počty arzí

Tabulka č. 7: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v dvojslabičných segmentech

Tabulka č. 8: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v trojslabičných segmentech

Tabulka č. 9: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v čtyřslabičných segmentech

Tabulka č. 10: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v pětislabičných segmentech

Tabulka č. 11: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v šestislabičných segmentech

Tabulka č. 12: Souhrnné zastoupení rytmických sledů

Tabulka č. 13: Struktura vět podle počtu kól

Tabulka č. 14: Velikost kól

Tabulka č. 15: Pozice segmentu v kólu

Tabulka č. 16: Značení sledů v kólech

Tabulka č. 17: Postavení arzí v kólech a možné kombinace

Tabulka č. 18: Rytmičné sledy v jednosegmentálních kólech

Tabulka č. 19: Rytmičné sledy v dvousegmentálních kólech

Seznam grafů:

Graf č. 1: Rytmičké kombinace v trojslabičných segmentech

Graf č. 2: Rytmičké kombinace v čtyřslabičných segmentech

Graf č. 3: Rytmičké kombinace v pětislabičných segmentech

Graf č. 4: Rytmičké kombinace v šestislabičných segmentech

Graf č. 5: Zastoupení typů kól podle postavení arzí

Seznam zkratk

ASC – ascendentní sled

DES – descendentní sled

AKR – akronymický rytmus

E – příklonka

UčebS – *Učební slovník jazyka čínského*

P – předklonka

PTR – prozodická transkripce čínštiny

Ediční poznámka

Všechny čínské znaky jsou uvedeny v zjednodušené podobě vzhledem k původu rodilých mluvčích. K jejich přepisu byla použita mezinárodní transkripce pinyin, která byla upravena fontem Courier New. Vyřazené části transkripce jsou označeny hranatými závorkami.

Příklady z korpusu jsou doplněny odkazem na konkrétní úsek korpusu, tento odkaz je označen pomocí kulatých závorek a jednotky jsou od sebe odděleny spojovníkem, například:

/gei³-ni-mǎile/ (Z19A-2-4-2)

Značení (Z19A-2-4-2) odkazuje na konkrétní segment z korpusu. Jedná se o nahrávku Z19, 1. čtení, 2. větu, 4. kolón a 2. segment.

1 Úvod

Tato diplomová práce se zabývá prozodií moderní čínštiny. Prozodie čínštiny jakožto vědní disciplína není stále ještě dostatečně akademicky vyzkoumána, přestože tvoří klíčovou součást čínského jazyka. Využívá totiž rytmu řeči pro členění vět a souvětí, stejně jako pro tyto účely flektivní jazyky (např. čeština) využívají flektivní koncovky a shodu.^{1 2}

Prozodie se taktéž zabývá rozdíly a změnami v prominenci tónu. Přestože lexikální tón má většina čínských morfémů (vyjma atonických slabik), při promluvě nejsou všechny tóny realizovány stejnou měrou.³ Prozodie se také využívá při zdůraznění či aktualizaci určitých větných členů, které bychom v češtině provedly např. pomocí přehození slovosledu.

Jsem přesvědčena, že student čínského jazyka může dosáhnout jazykové úrovně rodilého mluvčího pouze po správném osvojení si suprasegmentálního dělení vět a při korektní realizaci prominence slabik.

Ve své magisterské práci se tedy budu zabývat kvantitativní prozodickou analýzou textu. Motivací pro můj výzkum bylo vypracování prozodické analýzy textu izolovaných vět YD 130-141 v rámci bakalářské diplomové práce a také předmět *Fonetická analýza textu*, ve kterém jsme s kolegyněmi sledovaly prozodické vlastnosti descendantních sledů, jehož výstupem byl článek *Charakteristika descendantních sledů v Učebnici čínské konverzace*. V obou případech jsem měla možnost osvojit si prozodickou analýzu v praxi.

Předmětem analýzy této práce je soubor 28 nahrávek čínských vtipů, které realizovali rodilí mluvčí z Pekingu. Jedná se tedy o ucelené jazykové celky mluveného čínského jazyka zasazené do kontextu, čímž se můj výzkum odlišuje od dosavadních prozodických výzkumů. Zároveň jsou nahrávky velice cenné pro svůj obsah a mohly by se stát předmětem dalších lingvistických výzkumů.

Práce je složena ze tří hlavních částí. V první části přiblížím teorii vztahující se k prozodii a prozodické transkripci dle systému profesora Oldřicha Švarného. Druhá část

¹ ŠVARNÝ, 1998: 23.

² ČERNÝ, 2008: 103.

³ TRÍSKOVÁ, 2012: 17.

je tvořena korpusem práce, jednotlivé nahrávky jsou zaznačené do prozodické transkripce a doplněné o příslušné znaky a volný překlad. Ve třetí, stěžejní části provedu prozodickou analýzu, pomocí které popíšu prozodické vlastnosti textu, detailněji se zaměřím na strukturu a typologii objektivních a konstantních jednotek – vět a kól, stejně tak budu analyzovat jednotky subjektivní – segmenty.

Ve své práci si tedy kladu za cíl zanalyzovat a vymezit nejfrekventovanější charakteristiky prozodického systému čínského jazyka na nahrávkách čínských vtipů za účelem hlubšího porozumění vlastností souvislé promluvy v čínštině zasazené do kontextu, kterého by mohlo být využito při dalších výzkumech či výuce čínštiny.

1.1 Použitá literatura

Výchozím materiálem pro mou práci je *Učební slovník jazyka čínského* (dále UčebS), v jehož prvním díle profesor Švarný přibližuje terminologii čínské prozodie. Dalším důležitým zdrojem je *Hovorová čínština v příkladech III*, ve které profesor Švarný popisuje prozodické charakteristiky na konkrétním úseku izolovaných vět.⁴ Jeho metodologii i terminologii následně používám ve své analýze. Z navazujících výzkumů zmíním *Tónové změny v moderní čínštině ze sociolingvistické perspektivy*, ve kterém doktorka Pospěchová vnáší do prozodického výzkumu sociolingvistické hledisko, které částečně zohledňuji při výběru respondentů výzkumu. Svoji studii také opírám o další prozodické výzkumy, hlavně pak o *Prozodickou analýzu monologu* docenta Uhra a doktorky Slaměnikové a *Rytmické členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (1-50)* z pera doktorky Slaměnikové.

⁴ ŠVARNÝ, 1998: 21-61.

2 Teoretická část

V teoretické části vymezím základní pojmy vztahující se k samotné analýze korpusu, konkrétně blíže přiblížím lineární členění věty, sedm stupňů prominence, typy rytmických sledů a jejich řazení v kólech. Dále popíšu metodologii, která je použita při prozodické transkripci čínštiny. Jelikož je předmětem mého výzkumu mluvená standardní čínština, respektive její pekingská varianta, na úvod stručně charakterizuji tuto cílovou složku jazyka.

2.1 Standardní čínština

Ve své práci se zaměřuji na prozodickou charakteristiku standardní čínštiny pǔtōnghuà 普通话, kterou v mluvené formě realizovali rodilí mluvčí z Pekingu. Standardem mluvené čínštiny je pǔtōnghuà, která je definována jako „společný jazyk čínského národa, jehož fonetickým standardem je pekingská výslovnost, dialektálním základem jsou severní nářečí a mluvnickým standardem jsou vzorová díla napsaná současnou spisovnou čínštinou.“⁵

Přestože pekingský dialekt tvoří výslovnostní základ pǔtōnghuà 普通话, není na rozdíl od standardu jasně kodifikovaný a liší se např. zvýšením používáním erizace či tzv. lehkého tónu. Nadto mluvčí z různých částí Pekingu a s odlišným sociolingvistickým pozadím mluví rozdílnou pekingštinou.⁶

2.2 Mluvený jazyk

Podle profesorky Hoffmanové se mluvený jazyk od psaného liší svou neuspořádaností, spontánností, menší frekvencí metakomunikačních a metatextových sdělení a jednodušší tematikou.⁷ Mluvený jazyk se v čínštině od psaného liší daleko markantněji (obzvláště v lexiku), než je tomu v češtině, jelikož čínský psaný jazyk vychází ze vzorových děl ve stylu báihuà 白话.⁸ Ve srovnání s psanou čínštinou je pro mluvený projev právě z prozodických důvodů typické častější kladení dvojslabičných bází za sebou.⁹

⁵ TRÍSKOVÁ, 2012: 21.

⁶ Tamtéž.

⁷ HOFFMANNOVÁ, 1997: 76-77.

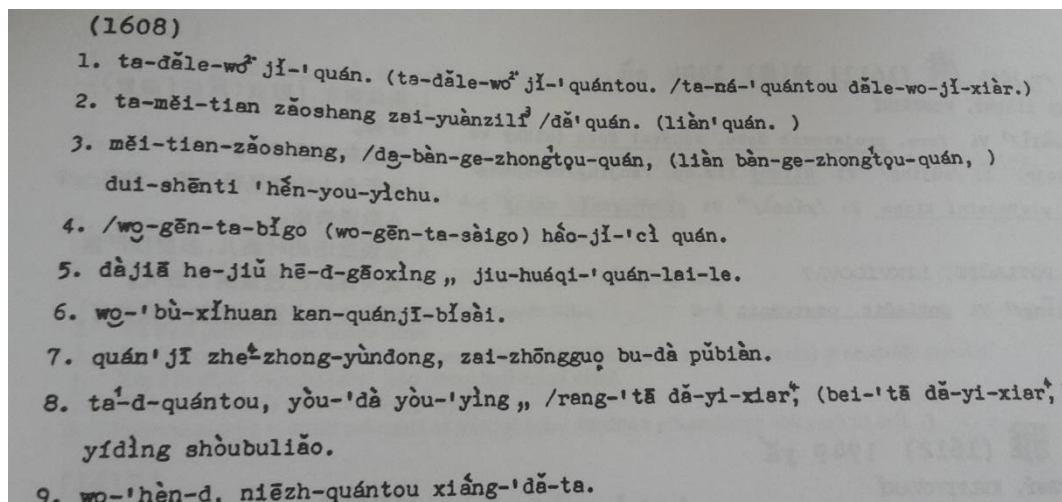
⁸ TRÍSKOVÁ, 2012: 18.

⁹ XIAO, McENNERY, 2008: 271.

2.3 Prozodická transkripce čínštiny

Prozodická transkripce čínštiny (PTR) je způsob, kterým je možno zapisovat čínskou promluvu. Čtenář z jejího zápisu může vyčíst nejen transkripční abecedu pinyin, ale také umístění přízvuků a způsob jakým se věty lineárně člení. Zachycuje stupně prominence tónů jednotlivých slabik, nezachycuje ovšem větnou intonaci.¹⁰ Použití PTR je obzvláště vhodné pro začátečníky čínštiny, většina respondentů u výzkumu zaměřeného na využití PTR ve výuce potvrdila pozitivní účinek PTR na jejich začínající studium čínštiny.¹¹ Autorem PTR je profesor Oldřich Švarný, který v průběhu cirká třiceti let vyvinul čtyři různé prozodické transkripce čínštiny.¹² Inspirací mu byla učebnice *Beginning Chinese, Dictionary of Spoken Chinese* (DeFrancis, 1966) a *Fonetika kitajského jazyka* (Spěšněv, 1972).¹³ Ve své práci použiji verzi z *UčebSu* s menšími grafickými úpravami, která je zobrazena na obrázku č. 1.¹⁴

Obr. č. 1: Ukázka textu transkribovaného pomocí čtvrté verze¹⁵

2.4 Lineární členění vět

Čínština pro lineární členění vět využívá rytmu řeči, které se odvíjí od délky a složitosti věty, tempu promluvy, logického a kontrastivního přízvuku a od neutrální či expresivní výslovnosti.¹⁶

¹⁰ TRÍSKOVÁ, 2011: 41.

¹¹ POSPÉCHOVÁ, 2016: 43.

¹² TRÍSKOVÁ, 2011: 41.

¹³ Tamtéž: 45.

¹⁴ Viz *Tabulka č. 1*

¹⁵ ŠVARNÝ, 2000: 1483.

¹⁶ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 9.

V čínštině je tedy možné souvětí a věty rozdělit na konstantní, objektivní jednotky – kóla, jejichž délka není závislá na tempu a rychlosti řeči (ale částečně závisí na délce a složitosti věty) a na proměnné, subjektivní jednotky – segmenty.¹⁷

Kóla jsou významově ucelené části výpovědi s jednotnou rytmickou strukturou, které jsou od sebe oddělena přeryvem (pomlkou o délce nejméně 0,75 sekundy), jejichž intonace může být ukončující, neukončující, nebo tázací.¹⁸ Přeryvy se nachází na předělu vět (neplatí vždy)¹⁹, po preverbálních větných členech, po vazbách prepozičních sloves s předmětem a mezi dílčími jmennými členy výřků. Způsob, jakým se od sebe kóla v řeči oddělují, závisí na dvou faktorech. Prvním z nich je komunikativní princip, který odděluje kóla pomocí pauzy komunikativně funkční. Druhým faktorem jsou fyziologické zákony, na jejichž základě od sebe kóla odděluje pauza dechová.²⁰ Průměrná délka kóla, která nebývá závislá na tempu promluvy, ale částečně závisí na délce a komplikovanosti věty, je 6-7 slabik.²¹

V závislosti na své délce, na složitosti svého lexikálního složení a gramatické struktury se víceslabičná kóla dělí na menší úseky – segmenty. Segmentem se rozumí sled dvou či více slabik s rytmickým přízvukem (iktem), výjimečně může být tvořen i jednou tzv. lichou iktovou slabikou. K segmentu se mohou připojovat v různé kombinaci příklonky a předklonky, čímž vznikají segmenty složitější.²² Jelikož je délka segmentů závislá na tempu řeči, jejich průměrná délka se pohybuje mezi 2,5 až 4,5 slabikami, přičemž při rychlejším tempu řeči mají segmenty tendenci se zkracovat.²³ V prozodické transkripci jsou od sebe segmenty odděleny mezerou, jednotlivé složky segmentu (víceslabičná kompozita, bináry a liché slabiky) jsou spolu pospojovány mezerníkem.

2.5 Sedm stupňů prominence

Při analýze prominence čínských slabik je třeba zohledňovat míru plnosti tónu, a zda je či není na slabice realizován iktus²⁴. Kombinací těchto aspektů vzniká právě sedm stupňů prominence.²⁵

¹⁷ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 9.

¹⁸ Tamtéž: 9.

¹⁹ Předěly jsou graficky zaznačeny čárkou či tečkou.

²⁰ HÁLA, 1975: 269.

²¹ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 10.

²² ŠVARNÝ, 1998: 24.

²³ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 10.

²⁴ Též rytmický přízvuk.

²⁵ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 11.

Na základě plnosti tónu rozlišujeme slabiky na zdůrazněně tónické (logicky či kontrastivně zdůrazněna nebo nositeli výraznějšího větného nebo kólového přízvuku), plně tónické, oslabeně tónické, atónické neutralizované (za určitých okolností mohou nabývat plného tónu, ale v konkrétní realizaci se jejich tón téměř či docela neutralizuje) a atónické atónové (vždy bez tónu). Iktová slabika, na které spočívá rytmický přízvuk, se nazývá arze, slabika neiktová se nazývá theze. Slabiky se zvýrazněnou prominencí mohou být pouze arzemi, plně tónické a oslabeně tónické slabiky pak mohou být jak arzemi tak i thezemi.²⁶

Pro přehlednost uvádím tabulku značení všech sedmi stupňů prominence:

Tabulka č. 1: Sedm stupňů prominence a jejich značení v prozodické transkripci

stupeň prominence	značení
1. zdůrazněná tónická arze	tónová značka nad hlavní samohláskou slabiky, tečka pod slabikou ²⁷
2. plně tónická arze	tónová značka nad hlavní samohláskou slabiky
3. plně tónická theze	tónová značka nad hlavní samohláskou slabiky
4. oslabeně tónická arze	horní číselný index na konci slabiky
5. oslabeně tónická theze	horní číselný index v kroužku na konci slabiky ²⁸
6. atónická neutralizovaná theze	žádné
7. atónická atónová theze	žádné

PTR používá i nepřímá vyjádřená pravidla, která dopomáhají k lepší přehlednosti textu. Prvním z nich pravidlo, že všechny slabiky stojící na začátku segmentu nemohou být slabikami atónickými, proto je prominence všech neoznačených slabik stojící na začátku segmentu oslabeně tónická neiktová, a tudíž je není třeba značit číslem v dolním indexu.²⁹ Druhým pravidlem je tzv. akronymické pravidlo, které se uplatňuje u akronymických rytů, u kterých se graficky neodlišuje první a poslední slabika, a které více přiblížím v následující kapitole.

²⁶ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 11.

²⁷ V mém korpusu nahrazuji tečku bílou barvou ztučněné slabiky a černým zvýrazněním.

²⁸ V korpusu místo horního indexu na konci slabiky používám index dolní bez kroužku.

²⁹ ŠVARNÝ, 1998: 28.

2.6 Rytmické sledy

Slabiky podle přízvučnosti mohou být iktové, či neiktové. Iktovou slabikou rozumíme plně či oslabeně tónickou slabiku, která je prominentnější než slabiky předcházející, nebo i následující v jednom segmentu.³⁰ Podle počtu iktů rozlišujeme slabiky na jedno-, dvou- či trojiktové.³¹

Segmenty jednoiktové mohou být jedno-, dvou- či víceslabičné. Segmenty jednoiktové jednoslabičné jsou vždy slabikami plně tónickými (případně i zdůrazněně tónickými). Segmenty dvou a více slabičné sestávají ze sledů sestupných či sledů vzestupných.³²

Rytmické sledy jsou tvořeny současným vyslovením dvoj- a víceslabičných segmentů v rámci jednoho kóla, u kterých dochází k střídání iktových a neiktových slabik. Existují tři základní rytmičné sledy – sled sestupný (descendentní), vzestupný (ascendentní) a akronymický.³³

Sled sestupný (descendentní) vzniká, když „za slabikou, jež je nositelem iktu, theze následuje; je-li thezí více, jsou to zpravidla slabiky atónické, méně často je jejich prominence sestupná.“³⁴

Příklady:

- 1) /wèi-shenme/ (Z4B-1-1-1)
- 2) /**fēi**qilaille/ (Z20A-2-1-2)
- 3) /**tài**-lèi-le/ (Z21B-1-1-2)

Sled vzestupný (ascendentní) vzniká, když „slabice, jež je nositelem iktu tj. arzi, méně prominentní slabika nebo slabiky, předcházejí; jeli thezí více, musí být jejich prominence vzestupná nejvíce třístupňová.“³⁵

Příklady:

- 1) /wo-shuō/ (Z7C-4-1-1)
- 2) /mei-kànjiàn/ (Z7A-3-2-1)

³⁰ ŠVARNÝ, 1998: 23.

³¹ Tamtéž: 28.

³² ŠVARNÝ, UHER, 2014: 13.

³³ Tamtéž: 19.

³⁴ Tamtéž: 13.

³⁵ Tamtéž.

3) /wo-wen⁴-lǎo-mā/ (Z17B-1-1-1)

Pokud iktové slabice předchází a současně následují méně prominentní slabika či slabiky, považujeme tento sled slabik za vzestupný, pokud je tvořen nebo obsahuje kompozitum, objektové či modifikované sloveso. Ve zbývajících případech se jedná o sled sestupný s předraženou slabikou proklitickou.³⁶ Český mluvčí musí obzvláště dbát na dodržování vzestupného sledu, jelikož v češtině většinou realizujeme sledy sestupné.³⁷

Akronymický rytmus je specifická (ale velmi frekventovaná) varianta sledů, která vzniká v momentě, kdy se v dvojslabičném segmentu nachází vedle sebe dvě iktové slabiky, tehdy je přízvuk vždy na slabice druhé, u troj- a čtyřslabičných akronymických segmentů se iktus nachází vždy na první a poslední slabice. Pokud se jedná o plně tónické slabiky, nejsou od sebe graficky odlišeny. Slabiky mezi iktovými slabikami se výrazně zkracují.³⁸

Příklady:

1) /lǐfashī/ (M1B-1-1-2)

2) /tāochu-yi-zhāng/ (Z18C-1-3-1)

3) /ta¹-keyi-mǎnzú/ (Z11A-1-2-1)

Segmenty dvouiktové mohou být troj- až šestislabičné. Nejčastěji se skládají z akronymického rytmu, dvou sledů sestupných či vzestupných, méně často ze vzestupného sledu s připojenou lichou slabikou iktovou či sledu sestupného s vloženou slabikou/slabikami atónovými. Ke všem výše zmíněným sledům se mohou připojovat předklonky (proklitika) nebo příklonky (enklitika).³⁹

2.6.1 Jednoslabičné segmenty

Jednoslabičné slabiky, taktéž nazývány liché slabiky jsou vždy slabikami plně tónickými, případně plně tónickými se zdůrazněnou prominencí. Jejich výskyt je sporadický, liché slabiky mají spíše tendenci se připojovat k víceslabičným segmentům, nebo vytvářet binární spojení.⁴⁰

³⁶ ŠVARNÝ, 1998: 33.

³⁷ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 14.

³⁸ Tamtéž: 14.

³⁹ ŠVARNÝ, 1998: 42.

⁴⁰ Tamtéž: 32.

2.6.2 Dvojslabičné segmenty

Dvojslabičné segmenty mohou nést pouze jeden iktus, přičemž jejich rytmický průběh může být buď sestupný (DES), nebo vzestupný (ASC). Jelikož vzestupné sledy mají přízvuk na druhé slabice, jsou totožné se sledy akronymickými, a proto je v rozboru všechny označuji jako ascendentní.⁴¹

2.6.3 Trojslabičné segmenty

Trojslabičné segmenty mohou být nositeli jednoho nebo dvou iktů. Pokud nesou pouze jeden iktus, jejich rytmický průběh může být vzestupný nebo sestupný. K vzestupnému sledu se může připojovat příklonka (ASC-E), sestupnému sledu může předcházet předklonka (P-DES). Pokud trojslabičné segmenty nesou dva ikty, jejich rytmický průběh je akronymický.⁴² Akronymický průběh mají segmenty, u kterých jsou iktové první a poslední slabiky, přičemž zde patří nejen ty segmenty, u kterých je iktovější třetí slabika, ale i tzv. obrácený akronymický sled, kdy je prominentnější slabika první.⁴³⁴⁴ Oba typy ve své analýze řadím do typu sledu „akronymické jako celek“.

2.6.4 Čtyřslabičné segmenty

Čtyřslabičné segmenty mohou být nositeli jednoho nebo dvou iktů. Jednoiktové čtyřslabičné segmenty mohou být tvořeny vzestupným sledem (případně doplněným o příklonku), vzestupným sledem (případně doplněným o předklonku) nebo kombinací vzestupného sledu následovaného sestupným sledem.⁴⁵ Dvouiktové čtyřslabičné segmenty můžeme rozdělit do dvou skupin: akronymické rytmy a zdvojené rytmy. Akronymické rytmy mohou stát samy o sobě (včetně „obrácených“), nebo jim předchází předklonka, případně za nimi následuje příklonka. Zdvojenými rytmy se rozumí dva po sobě jdoucí descendentní (DES-DES) či ascendentní rytmy (ASC-ASC).⁴⁶

2.6.5 Pětislabičné segmenty

Pětislabičné segmenty mohou být nositeli jednoho, dvou a v mém vzorku i tří iktů.

⁴¹ ŠVARNÝ, 1998: 26.

⁴² ŠVARNÝ, UHER, 2014: 14.

⁴³ ŠVARNÝ, 1998: 43.

⁴⁴ např. /fěipo-chuan¹/ (Z19B-1-4-2)

⁴⁵ ŠVARNÝ, 1998: 40.

⁴⁶ POSPĚCHOVÁ, 2016: 28.

Jednoiktové segmenty se v mém vzorku vyskytly pouze v kombinaci ascendentního sledu, za kterým následuje sled descendentní, nebo byly tvořeny sledem sestupným, kterému předchází předklonka.

Dvouiktové segmenty lze opět rozdělit do dvou základních rytmických skupin: akronymických a zdvojených. Stejně jako u čtyřslabičných segmentů mohou být akronymické rytmy stát samy o sobě (včetně „obrácených“), nebo jim předchází příklonka, následuje předklonka, případně obojí. Zdvojené rytmy mohou opět být doplněny o předklonku na začátku segmentu, nebo příklonku na konci, nebo stojí sami o sobě.⁴⁷ Menší skupinu dvouiktových pětislabičných segmentů tvoří kombinace akronymického sledu, za kterým následuje sled descendentní.

Přestože se ve vzorku profesora Švarného nevyskytují trojiktové pětislabičné segmenty, v mém vzorku se objevují ve dvou variantách a to v kombinaci akronymického sledu, za kterým následuje sled sestupný, nebo v kombinaci vzestupného sledu, za kterým následuje akronymický sled.

2.6.6 Šestislabičné segmenty

Šestislabičné segmenty jsou nositeli jednoho, častěji pak více iktů. Jednoiktové segmenty jsou tvořeny vzestupným sledem, za kterým následuje sestupný sled. Typologie dvouiktových segmentů je obdobná jako u pětislabičných dvouiktových segmentů, jsou tedy tvořeny akronymickými rytmy (včetně obrácených), zdvojenými rytmy (převážně descendentními) a spojením akronymického a descendentního sledu.⁴⁸

2.6.7 Sedmislabičné segmenty

Přestože se sedmislabičné segmenty vyskytují, jejich četnost je prakticky zanedbatelná. Případy v mém vzorku jsou tvořeny jednoiktovým ascendentním sledem, za kterým následuje descendentní sled.

2.7 Rytmus v kólech

Profesor Švarný si u složení kól všímá pozic jednotlivých segmentů. Segmenty se mohou nacházet buď na konci kóla, nebo na začátku či uprostřed kóla. Pokud je kolón tvořen pouze jedním segmentem, jeho umístění je na konci kóla.⁴⁹

⁴⁷ POSPĚCHOVÁ, 2016: 28.

⁴⁸ SLIVONÍKOVÁ, GRÝCOVÁ, PAVLAČKOVÁ, 2016: 58.

⁴⁹ ŠVARNÝ, 1998: 33.

Ucelený rytmický celek vznikne až při souvislém vyslovení všech sestupných a vzestupných sledů a lichých slabik v rámci jednoho kóla. Přestože jsou segmenty v kólu graficky odděleny mezerou, je třeba rozlišovat, zda vedle sebe dvě arze sousedí, nesousedí či jsou zmírněny předklonkou či příklonkou.⁵⁰

⁵⁰ ŠVARNÝ, 1998: 48.

3 Korpus nahrávek

Následující kapitola se dělí do dvou částí. První část tvoří představení nahrávek a kritéria výběru respondentů, druhou pak samotný korpus nahrávek doplněný o znaky a překlad do češtiny.

3.1 Respondenti výzkumu a obsah nahrávek

Nahrávky byly pořízeny ve školním roce 2016/2017 při studijním pobytu v Pekingu. Pro svou cílovou skupinu jsem si zvolila rodilé mluvčí ve věku 20–40 let⁵¹ z Pekingu, kteří zde dlouhodobě žijí a jejichž rodiče jsou taktéž původem z Pekingu. Při výběru respondentů jsem nezohledňovala úroveň jejich vzdělání, ale většina z nich jsou vysokoškolskými studenty. Požádala jsem je, aby mi řekli vtip, ideálně takový, který je jim dobře znám. Záměrně jsem se vyvarovala čtení mnou předem vybraného vtipu za účelem co největší přirozenosti promluvy.

Podle způsobu, kterým je dosaženo humorné pointy, lze vtipy rozdělit do následujících skupin:

- 1) slovní hříčky⁵²
- 2) urážlivé či vulgární⁵³
- 3) veselá příhoda ze života⁵⁴
- 4) přirovnání⁵⁵

3.2 Komentář k českému překladu

Ráda bych zdůraznila, že překlad není předmětem mé diplomové práce, s ohledem na charakter textu jsem se rozhodla pro volný překlad do češtiny. U vtipů, ve kterých bylo pointy dosaženo pomocí slovní hříčky, jsem použila substituci v češtině a v poznámce přiblížila čínskou verzi. Ne u všech vtipů jsem byla schopna poskytnout vhodnou substituci (obzvláště díky faktu, že čeština v porovnání angličtinou či čínštinou mnohem méně využívá ve vtipcích slovní hříčky), a proto jsou některé vtipy pouze volně přeloženy a vysvětleny poznámkou.

⁵¹ Všichni respondenti spadají do mladší generace. Věkové zařazení do mladší generace jsem převzala z práce doktorky Pospěchové *Tónové změny v moderní čínštině ze sociolingvistické perspektivy*.

⁵² Konkrétně se jedná o vtipy M2, M4, Z3, Z4, Z5, Z6, Z7, Z12, Z13 a Z18.

⁵³ Zde se řadí vtipy Z2, Z11, Z17 a Z19.

⁵⁴ Nejpočetnější skupinu tvoří vtipy M1, M3, M5, M6, M7, Z8, Z9, Z10, Z14, Z15, Z16, Z20 a Z21.

⁵⁵ Zde můžeme zařadit pouze vtip Z1.

3.3 Korpus nahrávek vtipů

Kód nahrávky: M1A

xiao-míng duì-lǐfashī-shuō: wǒ-jiǎntóu cái-èrshí, wèi-shenme-gei-gǒu jiǎntóu yào-yì-bǎi? lǐfashī-shuō: tā¹-gān-chī-shǐ, nǐ-gǎn-ma? xiao-míng-shuō: wǒ³-yàoshi-gǎn-ne? lǐfashī-shuō: nǎ⁴-yìhòu nǐ³-lǐfà yě-yì-bǎi.

小明对理发师说：我剪头才二十，为什么给狗剪头要一百？理发师说：它敢吃屎，你敢吗？小明说：我要是敢呢？理发师说：那以后你理发也一百。

Xiao Míng se ptá kadeřníka: „Mě stříháte za dvacet, proč psa za stovku?“ Kadeřník na to: „Pes jí hovna, co ty?“ Xiao Míng říká: „A co když je budu jíst taky?“ Kadeřník na to: „Tak příště taky půjdeš za stovku.“

Kód nahrávky: M1B

xiao-míng-wèn lǐfashī wèi-shenme, wǒ-jiǎntóu èrshí, gei-gǒu jiǎntóu yào⁴-yì-bǎi? lǐfashī-shuō: tā¹-gān-chī-shǐ nǐ-gǎn-ma? xiǎo-míng-shuō: nǎ-yàoshi wǒ-gǎn-ne? lǐfashī-shuō: nǎ⁴-yìhòu nǐ-jiǎntóu² yě-yì-bǎi.

小明问理发师为什么，我剪头二十，给狗剪头要一百？理发师说：它敢吃屎，你敢吗？小明说：那要是我敢呢？理发师说：那以后你剪头也一百。

Xiao Míng se ptá kadeřníka: „Mě stříháte za dvacet, proč psa za stovku?“ Kadeřník na to: „Pes jí hovna, co ty?“ Xiao Míng říká: „A co když je budu jíst taky?“ Kadeřník na to: „Tak příště taky půjdeš za stovku.“

Kód nahrávky: M1C

xiao-míng duì-lǐfashī-shuō: wèi-shenme wǒ-jiǎntóu² èrshí, gei-gǒu jiǎntóu yào-yì-bǎi? lǐfashī-shuō: tā¹-gān-chī-shǐ nǐ-gǎn-ma? xiao³-míng-shuō: nǎ-yàoshi wǒ-gǎn-ne? lǐfashī-shuō: nǎ⁴-yìhòu nǐ-jiǎntóu² yě-yì-bǎi.

小明对理发师说：为什么我剪头二十，给狗剪头要一百？理发师说：它敢吃屎，你敢吗？小明说：那要是我敢呢？理发师说：那以后你剪头也一百。

Xiao Míng se ptá kadeřníka: „Mě stříháte za dvacet, proč psa za stovku?“ Kadeřník na to: „Pes jí hovna, co ty?“ Xiao Míng říká: „A co když je budu jíst taky?“ Kadeřník na to: „Tak příště taky půjdeš za stovku.“

Kód nahrávky: M2A

you³-yi-tiānr yi-qì-fen-shou² zǒu-lùshang. dǎ-yíngmianr guòlai
yi-wǔ-fen-shou² niúpái. rang⁴-ren-namèn^{nr}-d-shi ge-liǎ shéi-dou
mei-lǐ-shei. ei, nin-cāi zěnme-zháo. ge-liǎ, shéi-dou-bu-shóu?

有一天一七分熟走路上。打迎面儿过来一五分熟牛排。让人纳闷儿的是哥俩谁都没理谁。
欸,您猜怎么着。哥俩,谁都不熟?

Jednoho dne si takhle jde medium well steak po cestě, když v tom narazí na medium rare steaka.
Světě div se, jeden druhého ani nepozdraví. Hádejte proč? Přece se navzájem neznají!⁵⁶

Kód nahrávky: M2B

you³-yi-tiānr yi-qì-fen shóu-niúpai zǒu-lùshang, dǎ-yíngmianr
guò⁴lai-yi-wǔ-fenr shou-niúpái. rang⁴-ren-namèn^{nr}-d-shi ge-liǎ
shéi-dou-mei-lǐ-shei. ei, nin-cāi zen³me-zháo. ge-liǎ shéi-dou-
bu-shóu?

有一天一七分熟牛排走路上。打迎面儿过来一五分熟牛排。让人纳闷儿的是哥俩谁都没
理谁。欸,您猜怎么着。哥俩,谁都不熟?

Jednoho dne si takhle jde medium well steak po cestě, když v tom narazí na medium rare steaka.
Světě div se, jeden druhého ani nepozdraví. Hádejte proč? Přece se navzájem neznají!

Kód nahrávky: M2C

you³-yi-tiān yi-qì-fenr shou-niúpái zǒu-lùshang, dǎ-yíngmianr
guò⁴lai-yi-wǔ-fenr shou-niúpái. rang⁴-ren-namèn^{nr}-d-shi ge-liǎ
shéi-dou-mei-lǐ-shei. ei, nin-cāi zen³me-zháo. ge-liǎ shéi-dou-
bu-shóu?

有一天一七分熟牛排走路上。打迎面儿过来一五分熟牛排。让人纳闷儿的是哥俩谁都没
理谁。欸,您猜怎么着。哥俩,谁都不熟?

Jednoho dne si takhle jde medium well steak po cestě, když v tom narazí na medium rare steaka.
Světě div se, jeden druhého ani nepozdraví. Hádejte proč? Přece se navzájem neznají!

⁵⁶ Zde lze znak shóu 熟 chápat jak ve významu (být) upečen, tak i dobře znát (někoho).

Kód nahrávky: M3A

ai shàng-ci hui-lǎojiā xiāngqīn, xiāng-hao-ji-ci dou-xiāngbuzhong-wǒ, ránhòu⁴-wó³ zai-nar-kū-ne. wo-lǎolao guòlai-shuō: bié-kū-le, sūnz, ai, zan²-zai-duō shì-ji-ci, zěnme-zhāo ye³-neng-shì-ge tàncái-d-ba.

哎上次回老家相亲，相好几次都相不中我，然后我在那儿哭呢。我姥姥过来说：别哭了，孙子，哎，咱再多试几次，怎么着也能试个贪财的吧。

Posledně, když jsem jel domů hledat nevěstu, několikrát jsem to zkusil, ale žádná mě nechtěla. Jak jsem tam brečel, přišla za mnou babička a povídá: „Nebreč, chlapče, ještě to párkrát zkusíme a přinejhorším najdeme nějakou zlatokopku.“

Kód nahrávky: M3B

ng shàng-ci hui-lǎojiā xiāngqīn, xiāngle-hǎo-duo-ci, renjiā-gūniang dou-juéde, wo-zhǎng-d bu-xíng, ránhòu⁴ mei-xiāngzhòng-wo, ránhòu, wo-huíjiā jiu⁴-zai-nar-kū. wo-lǎolao jiu-guòlai, jiu-shuō: sūnz, ai, bié-kū-le, zán-zai-duō shì-ji-ci⁴, zěnme-zhāo ye³-neng-shì-chu-ge tàncái-d lai²-ba.

嗯，上次回老家相亲，相了好多次，人家姑娘都觉得，我长得不行，然后没相中我，然后，我回家就在那儿哭。我姥姥就过来，就说：孙子，哎，别哭了，咱再多试几次，怎么着也能试出个贪财的来吧。

Posledně, když jsem jel domů hledat nevěstu, několikrát jsem to zkusil, ale žádná mě nechtěla, prý jsem moc ošklivý. Jak jsem tam brečel, přišla za mnou babička a povídá: „Nebreč, chlapče, ještě to párkrát zkusíme a přinejhorším najdeme nějakou zlatokopku.“

Kód nahrávky: M3C

shàng-ci hui-lǎojiā xiāngqīn, xiāngle-hǎo-ji-ci renjiā-gūniang dou¹-mei-kànshang-wǒ, ránhòu, wó³-jiu-huíjiā zai⁴-nar-kū. ránhòu, wo-lǎolao-shuō¹: ai, sūnz, zan²-bié-kū-le, zan²-zai-duō shì-ji-ci⁴, zěnme-zhāo ye-neng-pèng-shang-ge tàncái-d gu¹niang-ba.

上次回老家相亲，相了好几次人家姑娘都没看上我，然后，我就回家在那儿哭。然后，我姥姥说：哎，孙子，咱别哭了，咱再多试几次，怎么着也能碰上贪财的姑娘吧。

Posledně, když jsem jel domů hledat nevěstu, několikrát jsem to zkusil, ale žádná mě nechtěla. Jak jsem tam brečel, přišla za mnou babička a povídá: „Nebreč, chlapče, ještě to párkrát zkusíme a přinejhorším najdeme nějakou zlatokopku.“

Kód nahrávky: M4A

gāngcái wo³-qu-xiàlóu mai-dōngxi, lǎobǎn wen-wǒ: xiānsheng mai³-shu-huār-ma? wo-shuō: wo³-mai-**huār** gān-shénme-ya? mǎi-huār song-nǚpeng₂you-a. o, na⁴-mai-duōshao-huar neng-sòng-wo ge-nǚpeng₂you-a? lǎoban-ting-hòu **【tanle kouqi】**, mòmó-d ba-huār shōule-huiqu.

刚才我去下楼买东西，老板问我：先生买束花儿吗？我说：我买花儿干什么呀？买花儿送女朋友啊。哦，那买多少花儿能送我个女朋友啊？老板听后叹了口气，默默地把花儿收了回去。

Zrovna jsem šel dolů nakoupit, když se mě prodavač zeptal: „Pane, koupíte si kytku?“ Já na to: „Co bych dělal s kytkou?“ „Dáme přítelkyni!“ „Aha, a kolik si jich musím koupit, abyste mi jednu dali?“ Když to prodavač uslyšel, povzdechnul si a beze slova kytku schoval.

Kód nahrávky: M4B

xiàlou-qu⁴ mai-dōngxi, laobǎn wen-wo³: xiānsheng, mǎi-shu-huār-ma? wo³-mai-**huār** gān-shénme-ya? mǎi-**huār** song-nǚpeng₂you-a. o, na⁴-mai-**duō**shao-huar neng-sòng-wo ge-nǚpeng₂you-a? lǎoban-ting-hòu tan⁴le-kǒuqi, mòmó-d-ba-huār shōule-huiqu.

下楼买东西，老板问我：先生，买束花儿吗？我买花儿干什么呀？买花儿送女朋友啊。哦，那买多少花儿能送我个女朋友啊？老板听后叹了口气，默默地把花儿收了回去。

Zrovna jsem šel dolů nakoupit, když se mě prodavač zeptal: „Pane, koupíte si kytku?“ Já na to: „Co bych dělal s kytkou?“ „Dáme přítelkyni!“ „Aha, a kolik si jich musím koupit, abyste mi jednu dali?“ Když to prodavač uslyšel, povzdechnul si a beze slova kytku schoval.

Kód nahrávky: M4C

gāngcái wo³-qu-louxià mai-dōngxi, laobǎn wen-wǒ: xiānsheng, nín-mai-shu-huār-ma? wo-shuō: wo³-mai-**huār** gān-shénme-ya? lǎoban-shuō: mǎi-huār song-nǚpeng₂you-a. wo-shuō: o, na⁴-mai-**duō**shao-huār neng-sòng-wo ge-nǚpeng₂you-a? lǎoban-ting-hòu tan⁴le-kǒuqi, mòmó-d-ba-huār shōule-huiqu.

刚才我去下楼买东西，老板问我：先生，您买束花儿吗？我说：我买花儿干什么呀？老板说：买花儿送女朋友啊。我说：哦那买多少花儿能送我个女朋友啊？老板听后叹了口气，默默地把花儿收了回去。

Zrovna jsem šel dolů nakoupit, když se mě prodavač zeptal: „Pane, koupíte si kytku?“ Já na to: „Co bych dělal s kytkou?“ „Dáme přítelkyni!“ „Aha, a kolik si jich musím koupit, abyste mi jednu dali?“ Když to prodavač uslyšel, povzdechnul si a beze slova kytku schoval.

Kód nahrávky: M5A

wo-nǚpeng₂you-gen-wo³ da-diànhuà-d-shi²hour, jīngchang-shuō: ng, hái-gen-wo liao-wēixìn-d-shi²hou-ne, jīngchang-fā-**o**. wǒ-wen-ta¹ **wèi**-shenme, ta-shuō, dǎzì-d-shi²hou-ne, ng, zhǐ-xuyao-àn liǎng-xià, o, zhi³-yao-àn yí-xià. dǎ-diànhuà-shí, o, xu¹yao-zhāng-zuǐ, ng, bù-xuyao⁴ zhāng-zuǐ. suo³yi-wǒ-shuō, shi-**lǎn**ren gǎibiànle zhei⁴-ge-shìjiè.

我女朋友跟我打电话的时候儿，经常说：嗯，还跟我聊微信的时候呢，经常发哦。我问她为什么，她说，打字的时候呢，嗯，只需要按两下，哦，只要按一下。打电话时，哦，需要张嘴，嗯，不需要张嘴。所以我说，是懒人改变了这个世界。

Když se mnou přítelkyně telefonuje, často přikyvuje slovy „hmm“, ale když spolu chatujeme přes Wechat, tak posílá „jo“. Zeptal jsem se jí, proč tak dělá, odpověděla, že na napsání „hmm“ je třeba zmáčknout tři klávesy, na „jo“ stačí stisknout jen dvě. Při telefonování musí při „jo“ otevřít pusku, ale na „hmm“ ji může nechat zavřenou. A proto říkám, že lenost mění svět.

Kód nahrávky: M5B

wo-nǚpeng₂you-gen-wo³ da-diànhuà-d-shi²hour jīngchang shuō-**ng**, ér-gen-wo³ liao-wēixìn-d-shi²hou jīngchang-fā-**o**. wǒ-wen-ta¹ **wèi**-shenme, ta-shuō, dǎzì-d-shi²hou, **ng**-yao-an⁴ liǎng-xià, o, zhi³-yao-àn yí-xià. dǎ-diànhuà-shí, o, xu¹yao-zhāng-zuǐ, ng, bù-xuyao⁴ zhāng-zuǐ. suo³yi-wǒ-shuō, shi-**lǎn**ren gǎibiànle zhei⁴-ge-shìjiè.

我女朋友跟我打电话的时候儿，经常说嗯，而跟我聊微信的时候经常发哦。我问她为什么，她说，打字的时候呢，嗯要按两下，哦，只要按一下。打电话时，哦，需要张嘴，嗯，不需要张嘴。所以我说，是懒人改变了这个世界。

Když se mnou přítelkyně telefonuje, často přikyvuje slovy „hmm“, ale když spolu chatujeme přes Wechat, tak posílá „jo“. Zeptal jsem se jí, proč tak dělá, odpověděla, že na napsání „hmm“ je

třeba zmáčknout tři klávesy, na „jo“ stačí stisknout jen dvě. Při telefonování musí při „jo“ otevřít pusku, ale na „hmm“ ji může nechat zavřenou. A proto říkám, že lenost mění svět.

Kód nahrávky: M5C

wo-nǚpeng₂you-gen-wo³ da-diànhuà-d-shi²hou jīngchang-shuō-**ng**,
er²-gen-wo liao-wēixìn-d-shi²hou-ne, jīngchang-fā-**o**. wo³-wen-ta
wèi-shenme, ta-shuō, dǎzì-d-shi²hou, **ng**-yao-an⁴ liǎng-xià, o,
zhi³-yao-àn yí-xià. dǎ-diànhuà-shí,o, xu¹yao-zhāng-zuǐ, ng, bù-
xuyao⁴ zhāng-zuǐ. suo³yi-wǒ-shuō, shi-**lǎn**ren gǎibiànle zhei⁴-ge-
shìjiè.

我女朋友跟我打电话的时候儿，经常说嗯，而跟我聊微信的时候呢，经常发哦。我问她为什么，她说，打字的时候呢，嗯要按两下，哦，只要按一下。打电话时，哦，需要张嘴，嗯，不需要张嘴。所以我说，是懒人改变了这个世界。

Když se mnou přítelkyně telefonuje, často přikyvuje slovy „hmm“, ale když spolu chatujeme přes Wechat, tak posílá „jo“. Zeptal jsem se jí, proč tak dělá, odpověděla, že na napsání „hmm“ je třeba zmáčknout tři klávesy, na „jo“ stačí stisknout jen dvě. Při telefonování musí při „jo“ otevřít pusku, ale na „hmm“ ji může nechat zavřenou. A proto říkám, že lenost mění svět.

Kód nahrávky: M6A

wo³-dui-nǚshēng biǎobái, wo-shuō: qīng-bú-yao jùjue-wo³,
yao⁴burán wo³-hui-jīngshēn fēnliè-d. nǚshēng-shuō₁: na-qīng-nimen
páizh-dui⁴ líkāi.

我对女生表白，我说：请不要拒绝我，要不然我会精神分裂的。女生说：那请你们拍着队离开。

Dvořil jsem se dívce se slovy: „Prosím, neodmítej mě, nebo se mi srdce rozletí na tisíc kousků.“ Dívka odpověděla: „Tak to si je nezapomeň při odchodu všechny poklidit.“⁵⁷

Kód nahrávky: M6B

wo³-dui-nǚshēng biǎobai-shuō qīng-bú-yao jùjue-wo³ yao⁴burán-wo-
hui jīngshēn-fēnliè-d. nǚshēng-shuō: na-qīng-nimen páizh-dui-
líkāi.

我对女生表白说请不要拒绝我要不然我会精神分裂的。女生说：那请你们拍着队离开。

⁵⁷ Více doslovný překlad přímé řeči: „Prosím, neodmítejte mě, nebo ze mě bude schizofrenik.“ Dívka odpověděla: „Tak to vás všechny do jednoho poprosím, abyste odešli.“

Dvořil jsem se dívce se slovy: „Prosím, neodmítej mě, nebo se mi srdce rozletí na tisíc kousků.“ Dívka odpověděla: „Tak to si je nezapomeň při odchodu všechny poklidit.“

Kód nahrávky: M6C

wo³-dui-nǚsheng-biǎobái wo³-dui-nǚsheng-shuō wo-qǐng-ni bu-yao⁴-
jùjue-wo yao⁴burán-wo-hui jīngshen-fēnliè-d. nǚsheng-shuō: na-
qǐng-nimen páizh-dui-líkāi.

我对女生表白我对女生说我请你不要拒绝我要不然我会精神分裂的。女生说：那请你们拍着队离开。

Dvořil jsem se dívce se slovy: „Prosím, neodmítej mě, nebo se mi srdce rozletí na tisíc kousků.“ Dívka odpověděla: „Tak to si je nezapomeň při odchodu všechny poklidit.“

Kód nahrávky: M7A

yǔwénkèshang, bànzhuoren lǎoshī-wèn: ni³men-zhīdao zěnme-zai
shāmoli zhǎo-shuǐ-ma? zai-**shān**-d nà-biān, tóngzhuō: hǎi-d-nà-
biān you³-yi-zhi **【lanjingling】**!

语文课上，班主任老师问：你们知道怎么在沙漠里找水吗？在山的那边，同桌：海的那边有一只蓝精灵！

V hodině se třídní učitel ptá žáků: „Víte, jak se v poušti hledá voda? Tam v horách...“ Spolužák: „...tam u moře žijí šmoulové!“⁵⁸

Kód nahrávky: M7B

yǔwénkèshang, bànzhuoren-lǎoshī-wen₄ ni³men-zhīdao zěnme-zai-
shāmoli zhǎo-shuǐ-ma? zai-shān-d nà-biān, tongzhuō: hǎi-d-nà-
biān you³-yi-zhi lánjīnglíng!

语文课上，班主任老师问你们知道怎么在沙漠里找水吗？在山的那边，同桌：海的那边有一只蓝精灵！

V hodině se třídní učitel ptá žáků: „Víte, jak se v poušti hledá voda? Tam v horách...“ Spolužák: „...tam u moře žijí šmoulové!“

⁵⁸ První verš úvodní znělky seriálu *Šmoulové* v čínském znění.

Kód nahrávky: M7C

yu³wenkèshang, bànzhuren-lǎoshī-wen₄: ni³men-zhīdao zen³me-zai-shāmoli zhao-shuǐ-ma? zai-shān-d nà-biān, tongzhuō: hǎi-d-nà-biān you³-yi-zhi lánjīnglíng!

语文课上，班主任老师问你们知道怎么在沙漠里找水吗？在山的那边，同桌：海的那边有一只蓝精灵！

V hodině se třídní učitel ptá žáků: „Víte, jak se v poušti hledá voda? Tam v horách...“ Spolužák: „...tam u moře žijí šmoulové!“

Kód nahrávky: Z1A

chéngnuò, jiu⁴-xiang-fàng-pì, dāngshí jīng tiān dòng dì, guòhòu cāngbai wúlì.

承诺就像放屁，当时惊天动地，过后苍白无力。

Sliby jsou jako prdy, když se dělají, hýbou zemí, ale po chvíli vyvanou.

Kód nahrávky: Z1B

chéngnuò, jiu⁴-xiang-fàng-pì, dāngshí jīng tiān dòng dì, guòhòu cāngbai wúlì.

承诺就像放屁，当时惊天动地，过后苍白无力。

Sliby jsou jako prdy, když se tvoří, hýbou zemí, ale po chvíli zapáchají.

Kód nahrávky: Z1C

chéngnuò, jiu⁴-xiang-fàng-pì, dāngshí jīng tiān dòng dì, guòhòu cāngbai wúlì.

承诺就像放屁，当时惊天动地，过后苍白无力。

Sliby jsou jako prdy, když se tvoří, hýbou zemí, ale po chvíli zapáchají.

Kód nahrávky: Z2A

ru²guo **ni**-shi-xiānhuār, na-**niú** dou¹-bu-gǎn lāshǐ-le.

如果你是鲜花儿，那牛都不敢拉屎了。

I kdyby si byla voňavá kytička, tak se na tebe ani kráva nevyšere.

Kód nahrávky: Z2B

ru²guo **nǐ**-shi-xiānhuār, na-**niú** dou¹-bu-gǎn lāshǐ-le.

如果你是鲜花儿，那牛都不敢拉屎了。

I kdyby si byla voňavá kytička, tak se na tebe ani kráva nevysere.

Kód nahrávky: Z2C

ru²guo **nǐ**-shi-xiānhuār, na-**niú** dou¹-bu-gǎn lāshǐ-le.

如果你是鲜花儿，那牛都不敢拉屎了。

I kdyby si byla voňavá kytička, tak se na tebe ani kráva nevysere.

Kód nahrávky: Z3A

lǎoshī-shuō: xiǎo-míng, nǐ³-yong-dànshi zao⁴-ge-jù. xiǎo-míng-shuō: jīdàn shì-báise-d.

老师说：小明，你用但是造个句。小明说：鸡蛋是白色的。

Učitel řekl: „Xiao Ming, vytvoř větu začínající na „je-li“.“ „Jelita mám moc rád.“⁵⁹

Kód nahrávky: Z3B

lǎoshī-shuō: xiǎo-míng, nǐ³-yong-dànshi zao⁴-ge-jù. xiǎo-míng-shuō: yādàn shì-báise-d.

老师说：小明，你用但是造个句。小明说：鸭蛋是白色的。

Učitel řekl: „Xiao Ming, vytvoř větu začínající na „je-li“.“ „Jelita mám moc rád.“

Kód nahrávky: Z3C

lǎoshī-shuō: xiǎo-míng, nǐ³-yong-dànshi zao⁴-ge-jù. xiǎo-míng-shuō: yādàn shì-báise-d.

老师说：小明，你用但是造个句。小明说：鸭蛋是白色的。

Učitel řekl: „Xiao Ming, vytvoř větu začínající na „je-li“.“ „Jelita mám moc rád.“

⁵⁹ Xiao Ming měl vytvořit větu s dānshì 但是 *ale*, které je hononymní se spojením (jī) dàn shì (báise-d) (鸡)蛋是 (白色的) *vejce je (bílé)*.

Kód nahrávky: Z4A

wèi-shenme-you³ běijing、dōngjing₁、nánjing₁, mei²-you-xījing₁-ne?
yin¹wei xījing₁ bei-tángsēng qǔle-a.

为什么有北京、东京、南京，没有西经呢？因为西经被唐僧取了啊。

Proč existuje Peking, Tokio, Nanking, ale není žádný Xijing? Protože západní sůtry byly odneseny Xuanzangem.⁶⁰

Kód nahrávky: Z4B

wèi-shenme, you-běijing₁、dōngjing₁、nánjing₁, mei²-you-xījing₁-
ne? yin¹wei xījing₁ bei-tángsēng qǔle-a.

为什么有北京、东京、南京，没有西经呢？因为西经被唐僧取了啊。

Proč existuje Peking, Tokio, Nanking, ale není žádný Xijing? Protože západní sůtry byly odneseny Xuanzangem.

Kód nahrávky: Z4C

wèi-shenme-you³ běijing、dōngjing₁、nánjing₁, mei²-you-xījing₁-ne?
yin¹wei xījing₁ bei-tángsēng qǔle-a.

为什么有北京、东京、南京，没有西经呢？因为西经被唐僧取了啊。

Proč existuje Peking, Tokio, Nanking, ale není žádný Xijing? Protože západní sůtry byly odneseny Xuanzangem.

Kód nahrávky: Z5A

xiao-míng-shuō: a-kāng, wen-nǐ, you³-yi-zhi-shāyú chīxiāle yī⁴-
ke-lǜdòu, jiéguo ta-biànchengle shénme? ā-kāng-shuō¹: wǒ³-bu-
zhidào, dá'àn shì-shénme? xiao-míng-shuō: heihei! dá'àn-shì
lǜdòushā, nǐ³-hèn-bèn-a.

小明说：阿康，问你，有一只鲨鱼吃下来一颗绿豆，结果它变成了什么？阿康说：我不知道，答案是什么？小明说：嘿嘿！答案是绿豆沙，你很笨啊。

⁶⁰ Jedná se o slovní hříčku s názvy měst a světových stran, které se objevují v názvu výše uvedených měst: Peking – běi 北 *sever*, Tokio – dōng 东 *východ*, Nanking – nán 南 *jih*, xī 西 – *západ*. xījīng 西经 – *západní hlavní město* je zároveň homofonní s xījīng 西经 *západními sůtry*, pro které se za dynastie Tang vydal do Indie mnich Xuanzang.

Xiao Ming řekl: „A-kangu, hádej, v co se proměnil žralok, který snědl fazoli?“ A-kang odpověděl: „Nevím, v co?“ Xiao Ming: „Haha, ve fazolovou pastu přeci!“⁶¹

Kód nahrávky: Z5B

xiao-míng-shuō a-kāng, wēn-nǐ, yǒu³-yī-zhī-shāyú, chīxiǎle yī⁴-
kē-lǜdòu, jiéguo tā-biànchéng le shénme? ā-kāng-shuō¹: wǒ³-bù-
zhīdào, dà'àn shì-shénme? xiao-míng-shuō: heihēi! dà'àn-shì
lǜdòushā, nǐ³-hēn-bèn.

小明说阿康，问你，有一只鲨鱼，吃下了一颗绿豆，结果它变成了什么？阿康说：我不知道，答案是什么？小明说：嘿嘿！答案是绿豆沙，你很笨。

Xiao Ming řekl: „A-kangu, hádej, v co se proměnil žralok, který snědl fazoli?“ A-kang odpověděl: „Nevím, v co?“ Xiao Ming: „Haha, ve fazolovou pastu přeci!“

Kód nahrávky: Z5C

xiao-míng-shuō: a-kāng, wēn-nǐ, yǒu³-yī-zhī-shāyú chīxiǎle yī⁴-
kē-lǜdòu, jiéguo tā-biànchéng le shénme? ā-kāng-shuō: wǒ³-bù-
zhīdào, dà'àn shì-shénme-ya? xiao-míng-shuō: heihēi! dà'àn-shì
lǜdòushā, nǐ³-hēn-bèn-a.

小明说：阿康，问你，有一只鲨鱼，吃下了一颗绿豆，结果它变成了什么？阿康说：我不知道，答案是什么呀？小明说：嘿嘿！答案是绿豆沙，你很笨啊。

Xiao Ming řekl: „A-kangu, hádej, v co se proměnil žralok, který snědl fazoli?“ A-kang odpověděl: „Nevím, v co?“ Xiao Ming: „Haha, ve fazolovou pastu přeci!“

Kód nahrávky: Z6A

wèn: zài-hǎibiān wèi-shénme bù⁴-néng-jiǎng xiàohuà? dá: yīn¹wei-
huì-yīnqǐ hǎixiào.

问：在海边为什么不能讲笑话？答：因为会引起海啸。

Dotaz: Proč se u sopky nemohou vyprávět vtipy? Odpověď: Protože by mohla vybuchnout smíchy.⁶²

⁶¹ lǜdòushā 绿豆沙 je hononymum ke slovnímu spojení lǜdòu shā 绿豆鲨 – dosl. fazolový žralok.

⁶² V čínštině je místo sopky použito hǎixiào 海啸 *tsunami*, které je hononymní ke spojení hǎi xiào 海笑 *smích moře*.

Kód nahrávky: Z6B

wèn: zai-hǎibiān wèi-shenme bu⁴-neng-jiǎng xiàohua? dá: yin¹wei-hui-yīnqǐ hǎixiào.

问：在海边为什么不能讲笑话？答：因为会引起海啸。

Dotaz: Proč se u sopky nemohou vyprávět vtipy? Odpověď: Protože by mohla vybuchnout smíchy.

Kód nahrávky: Z6C

wèn: zai-hǎibiān wèi-shenme bu⁴-neng-jiǎng xiàohua? dá: yin¹wei-hui-yīnqǐ hǎixiào.

问：在海边为什么不能讲笑话？答：因为会引起海啸。

Dotaz: Proč se u sopky nemohou vyprávět vtipy? Odpověď: Protože by mohla vybuchnout smíchy.

Kód nahrávky: Z7A

wo-jīntiān rēhuòle. bàngongshi-yúgāngli yǎng-ji-zhī-tòumíng-d xiǎo-xiāmi. wǒmen-lǐngdǎo₃ dai⁴zh-yǎnjìng_r kan⁴le-bàn-tiān, meikànjiàn. ránhòu⁴-jiu-wen-wǒ yǎng-d-shī-shen₂me. wo-shuō: xiā-a. lǐngdǎo₃ niǔ-tóu jiu-zǒu-le. ránhòu²-wǒ-ye₃, wǒ-ye₃, wǒ³-ye-méimíngbai, ránhòu-jiu, hòulai, wo-fǎnyìngguolai, gǎnjīn dàshēng-jiěshì: xiā-ya lǐngdǎo₃, lǐngdǎo₃-xiā-ya, lǐngdǎo₃ zhēn-shī-xiā, shī-zhēn-xiā-ya!

我今天惹祸了。办公室里浴缸里养几只透明的小虾米。我们领导带着眼镜儿看了半天，没看见。然后就问我养的是什么。我说：虾啊。领导扭头就走了。然后我也，我也没明白，然后就，后来，我反应过来，赶紧大声解释：虾呀，领导真是虾，是真虾呀！

Dneska jsem to vyvedla. V kanceláři máme terárium se slepýšem. Šéf s brýlemi se do něj celou věčnost díval, ale nikde nic neviděl. Potom se mě zeptal, co to v něm chováme. Povídám: „Je to slepejš.“ Šéf jen zakroutil hlavou a odešel. V tom mi došlo, co jsem řekla a začala jsem překotně vysvětlovat: „Je to slepejš, šéfe, je to fakt slepejš, šéfe, slepejš!“⁶³

⁶³ V čínské verzi vypravěč dovysvětlením situaci ještě zhoršuje, dvojsmysl vyjádřený homonymy xiā 虾 *kreveta* a xiā 瞎 (*být*) *slepý* v poslední větě graduje, nicméně kvůli deklinaci, kterou si český překlad vyžadoval, se mi nepodařilo vymyslet vhodnou substituci, která by zachovala dvojsmysl věty i v poslední větě.

Kód nahrávky: Z7B

wo-jīntian shàngbānr-d-shi²hour rěhuòle, wo³men-bàngongshili³,
yúgāng-li³mian yǎng-ji-zhi¹ tòumíng-d-xiǎo-xiā. ranhou⁴ wo³men-
lǐngdao dài-yǎnjìngr, zhao³le-bàn-tiān mei-zhǎozháo. ranhou⁴-wen-
wo-**yǎng**-d shì-shénme. wo-shuō-xiā-ya. lǐngdao₃, niǔ-tou-jiu-zōu-
le. ranhou⁴ wo-**yě**-mei fǎnyìngguolai, ranhou⁴ **duō** fǎnyìngguolai-
shuo¹ gǎnjīn he²-ta-**jiě**shi wo-shuo¹: **xiā**-ya-lǐngdǎo lǐngdǎo-**xiā**-
ya, lǐngdao₃ **zhēn**-shì-xiā, shì-**zhēn**-xiā-ya!

我今天上班儿的时候儿惹祸了。我们办公室里，浴缸里面养几只透明的小虾。然后我们领导带眼镜儿，找了半天没找着。然后问我养的是什么。我说虾啊。领导扭头就走了。然后我也没反应过来，然后多反应过来说赶紧和他解释我说：虾呀领导领导虾呀，领导真是虾，是真虾呀！

Dneska jsem to v práci vyvedla. V kanceláři máme terárium se slepýšem. Šéf s brýlemi se do něj celou věčnost díval, ale nikde ho nenašel. Potom se mě zeptal, co to chováme. Povídám: „To je slepejš.“ Šéf jen zakroutil hlavou a odešel. V tom mi došlo, co jsem řekla a začala jsem překotně vysvětlovat: „Je to slepejš, šéfe, je to fakt slepejš, šéfe, slepejš!“

Kód nahrávky: Z7C

wo-jīntian shàngbānr-d-shihour rěhuòle, wo³men-bàngongshì-d
yúgāngli yǎng-ji-zhi¹ tòumíng-d xiǎo-xiā. ranhou⁴ wo³men-lǐngdao
dài-yǎnjìngr kan⁴le-bàn-tiān méi-kànzháo. ranhou⁴-wen-wo³ yǎng-d
shì-shénme. wo-shuō **xiā**-ya. lǐngdao-yì-lèng, ránhòu, niǔ-tou-
zōu-le. ranhou⁴ wo-**yě**-mei fǎnyìngguolai, wo-fǎnyìngguolai wo-
shuō gǎnjīn-gei-ta¹ **jiě**shi: wo-shuō-**xiā**-ya, lǐngdǎo, lǐngdao-
xiā-ya, lǐngdao₃-shì **zhēn**-xiā, lǐngdao₃ shì-**zhēn**-xiā-ya!

我今天上班儿的时候儿惹祸了，我们办公室的鱼缸里养几只透明的小虾。然后我们领导带眼镜儿看了半天没看着。然后问我养的是什么。我说虾呀。领导一愣，然后，扭头走了。然后我也没反应过来，我反应过来我说赶紧给他解释：我说虾呀，领导，领导虾呀，领导是真虾，领导是真虾呀！

Dneska jsem to v práci vyvedla. V kanceláři máme terárium se slepýšem. Šéf s brýlemi se do něj celou věčnost díval, ale nikde nic neviděl. Potom se mě zeptal, co to v něm chováme. Povídám: „Je to slepejš.“ Šéf jen zakroutil hlavou a odešel. V tom mi došlo, co jsem řekla a začala jsem překotně vysvětlovat: „Je to slepejš, šéfe, je to fakt slepejš, šéfe, slepejš!“

Kód nahrávky: Z8A

wo-fēichang-xi³huan tīng-gēr. qián-ji-tiān mai³le-ge-yīnxiang.
wǎnshang, fàng-gēr ba-yīnliang-kāiguān niu²dao-yi-bànr, zhè-shí,
gébi-dà-hǎn: ni³-zai-dà-dianr-sheng¹ shì-shi! wo³-jiu-xiǎng:
yuánlai gé**bi** ye-xǐhuan tīng-gēr-a. yúshì, wo³-jiu-ba-yīnliang
kāidaole **zui**-dà.

我非常喜欢听歌儿。前几天买了个音箱。晚上，放歌儿把音量开关扭到一半儿，这时，隔壁大喊：你再大点儿声试试！我就想：原来隔壁也喜欢听歌儿啊。于是，我就把音量开到了最大。

Velice ráda poslouchám písničky. Před několika dny jsem si koupila přehrávač. Večer jsem si pustila písničku na prostřední hlasitost, když v tom soused zařval: „Víc už to nejde?“ Tehdy mi došlo, že soused taky rád poslouchá hudbu. A proto jsem ji zesílila na největší hlasitost.

Kód nahrávky: Z8B

wo-**fēi**chang-xi³huan tīng-gēr. qián-ji-tiān mǎile-ge-yīnxiang.
wǎnshang-fàng-gēr ba-yīnliang-kāiguān niu²dao-yi-bànr, zhè-shí,
gébi-dà-hǎn: ni³-zai **dà**-sheng-dianr³ shì-shi! wo³-jiu-xiǎng:
yuánlai-**gé**bi ye-xǐhuan tīng-gēr-a. yúshì, wo³-jiu-ba-yīnliang,
kāidaole-zuì-da₄.

我非常喜欢听歌儿。前几天买了个音箱。晚上放歌儿把音量开关扭到一半儿，这时，隔壁大喊：你再大声点儿试试！我就想：原来隔壁也喜欢听歌儿啊。于是，我就把音量，开到了最大。

Velice ráda poslouchám písničky. Před několika dny jsem si koupila přehrávač. Večer jsem si pustila písničku na prostřední hlasitost, když v tom soused zařval: „Víc už to nejde?“ Tehdy mi došlo, že soused taky rád poslouchá hudbu. A proto jsem ji zesílila na největší hlasitost.

Kód nahrávky: Z8C

wo-**fēi**chang-xi³huan tīng-gēr. qián-ji-tiān mǎile-ge-yīnxiang.
wǎnshang-fàng-gēr ba-yīnliang-kāiguān niu²dao-yi-bànr, zhè-shí,
gébi-dà-hǎn: ni³-zai-**dà**-sheng-dianr³ shì-shi! wo³-jiu-xiǎng:
yuánlai-**gé**bi ye-xǐhuan tīng-gēr-a. yúshì wo³-jiu-ba-yīnliang,
kāidaole-zuì-dà.

我非常喜欢听歌儿。前几天买了个音箱。晚上放歌儿把音量开关扭到一半儿，这时，隔壁大喊：你再大声点儿试试！我就想：原来隔壁也喜欢听歌儿啊。于是，我就把音量，开到了最大。

Velice ráda poslouchám písničky. Před několika dny jsem si koupila přehrávač. Večer jsem si pustila písničku na prostřední hlasitost, když v tom soused zařval: „Víc už to nejde?“ Tehdy mi došlo, že soused taky rád poslouchá hudbu. A proto jsem ji zesílila na největší hlasitost.

Kód nahrávky: Z9A

qu-yīyuan tǐjiǎn, yīsheng na²zh wo³-d-bāogaodānr-shuo¹: xìngkui ni³-lai-d-zǎo-a. zai⁴-wo jìngchū-yi-shen¹ lěng-hàn-d-shi²hou, yīsheng bu-huāng-bu-máng-d-shuo¹: zai-wǎn-dianr₃, wo³-jiu-xià-bānr-le.

去医院体检，医生拿着我的报告单说：幸亏你来的早啊。在我惊出一身冷汗的时候，医生不慌不忙地说：再晚点儿，我就下班儿了。

V nemocnici na kontrole si doktor prohlíží moji kartu a povídá: „No ještěže jste přišla včas.“ Když mě polil studený pot, klidným hlasem pokračoval: „Za chvílku mi totiž končí směna.“

Kód nahrávky: Z9B

qu-yīyuan tǐjiǎn₃, yīsheng-na²zh wo³-d-bāogaodānr-shuo¹: xìngkui ni³-lai-d-zǎo-a. zai⁴-wo jìngchū-yi-shen¹ lěng-hàn-d-shi²hou, yīsheng bu-huāng-bu-máng-d-shuo¹: zai-wǎn-dianr₃, wo³-jiu-xià-bānr-le.

去医院体检，医生拿着我的报告单说：幸亏你来的早啊。在我惊出一身冷汗的时候，医生不慌不忙地说：再晚点儿，我就下班儿了。

V nemocnici na kontrole si doktor prohlíží moji kartu a povídá: „No ještěže jste přišla včas.“ Když mě polil studený pot, klidným hlasem pokračoval: „Za chvílku mi totiž končí směna.“

Kód nahrávky: Z9C

qu-yīyuan tǐjiǎn, yīsheng-na²zh wo³-d-bāogaodānr-shuo¹: xìngkui ni³-lai-d-zǎo-a. zai⁴-wo jìngchū-yi-shen¹ lěng-hàn-d-shi²hou, yīsheng bu-huāng-bu-máng-d-shuo¹: zai-wǎn-dianr₃, wo³-jiu-xià-bānr-le.

去医院体检，医生拿着我的报告单说：幸亏你来的早啊。在我惊出一身冷汗的时候，医生不慌不忙地说：再晚点儿，我就下班儿了。

V nemocnici na kontrole si doktor prohlíží moji kartu a povídá: „No ještěže jste přišla včas.“ Když mě polil studený pot, klidným hlasem pokračoval: „Za chvíli mi totiž končí směna.“

Kód nahrávky: Z10A

【yì tiān】, bái-yáng he-yì⁴-zhī-shīz zou³jin-cāntīng, lǎobān-shuō nǐ³-yāo-shá? yáng-shuō yì⁴-fēn-tàocān, xièxiè. laobān-you-wen⁴: nǐ³-d-shīz bu-è-ma? yáng-shuō bù, thanks. laobān bu-sīxīn you-wèn: **zhēn**-d bu-yào-ma? yáng-shuō-shì-d. laobān you-xiē bu⁴-gānxīn-d-wen⁴: nǐ³-zai kǎolù-yì-xià⁴, ta-**zhēn**-d bu-yào-ma? yáng bu⁴-naifán-d hóudào: nǐ-ren⁴wei ta-è-le, wo-hái-neng zai-zhèr-ma?

一天，白羊和一只狮子走进餐厅，老板说你要啥？羊说一份套餐，谢谢。老板又问：你的狮子不饿吗？羊说不，thanks。老板不死心又问：真的不要吗？羊说是的。老板有些不甘心地问：你再考虑一下，它真的不要吗？羊不耐烦地吼道：你认为它饿了，我还能在这儿吗？

Jednoho dne vejde ovce se lvem do restaurace. Vrchní se jich ptá: „Co si dáte?“ Ovce odpoví: „Jedno menu, děkuji.“ Vrchní se opět zeptá: „A co lev, nemá hlad?“ Ovce na to: „Nemá, děkujeme.“ Vrchní se nedůvěřivě ujistíuje: „OPRAVDU nic nechce?“ Ovce přitaká: „Přesně tak.“ Vrchní nepřesvědčen dodává: „Ještě si to rozmyslete, opravdu nic nechce?“ Na to ovce netrpělivě zařve: „Vy si myslíte, že kdyby měl hlad, tak tu ještě jsem?“

Kód nahrávky: Z10B

yì-tiān, bái-yáng he-yì⁴-zhī-shīz zou³jin-cāntīng, lǎobān-shuō nǐ³-yāo-shá? yáng-shuō: yì-fēn¹ tàocān, xièxiè. laobān-you-wen⁴: nǐ³-d-**shī**z bu-è-ma? yáng-shuō: bù, thanks. laobān bu-sīxīn you-wen⁴: **zhēn**-d bu-yào-ma? yáng-shuō shì-d. laobān you-xiē bu⁴-gānxīn-wen⁴: nǐ³-zai kǎolù-yì-xià⁴ ta-**zhēn**-d bu-yào-ma? yáng bù-naifán²-d hóudào: nǐ-ren⁴wei ta-è-le, wo-hái-neng zai-zhèr-ma?

一天，白羊和一只狮子走进餐厅，老板说你要啥？羊说一份套餐，谢谢。老板又问：你的狮子不饿吗？羊说不，thanks。老板不死心又问：真的不要吗？羊说是的。老板有些不甘心问：你再考虑一下它真的不要吗？羊不耐烦地吼道：你认为它饿了，我还能在这儿吗？

Jednoho dne vejde ovce se lvem do restaurace. Vrchní se jich ptá: „Co si dáte?“ Ovce odpoví: „Jedno menu, děkuji.“ Vrchní se opět zeptá: „A co lev, nemá hlad?“ Ovce na to: „Nemá, děkujeme.“ Vrchní se nedůvěřivě ujistíuje: „OPRAVDU nic nechce?“ Ovce přitaká: „Přesně

tak.“ Vrchní nepřesvědčen dodává: „Ještě si to rozmyslete, opravdu nic nechce?“ Na to ovce netrpělivě zařve: „Vy si myslíte, že kdyby měl hlad, tak tu ještě jsem?“

Kód nahrávky: Z11A

shàngdi-shuō, ta¹-keyi-mǎnzú wo³-yi-ge yuànwang. ránhòu wo³-jiu-ba dìqiuyi² náchulai, gen¹-ta-shuō: shìjie-héping. ta¹-shuo zhèi-ge-tài-nán-le, huàn-yi-ge-ba. ránhòu jiu⁴-ba-nǐ-d zhàopiānr náchulaile, gei³-ta-kàn, shuō: ba-zhei⁴-ge-rén biàn-piàoliang. shàngdi chénmole-yi-huir₃-shuō: suàn-le-ba, ni-háishi ba-dìqiuyi² náguolai gei³-wo-kàn-kan-ba.

上帝说，他可以满足我一个愿望。然后我就把地球仪拿出来跟他说：世界和平。他说这个太难了，换一个吧。然后就把你的照片儿拿出来了，给他看，说：把这个人变漂亮。上帝沉默了一会儿说：算了吧，你还是把地球仪拿过来给我看看吧。

Bůh řekl, že mi může splnit jedno přání. Vytáhla jsem tedy globus a povídám: „Světový mír.“ Odpověděl, že je to příliš těžké, ať si vyberu něco jiného. Tak jsem vytáhla tvoji fotku, ukázala mu ji a povídám: „Udělej z ní krasavici.“ Bůh se na chvíli odmlčí a povídá: „To mi raději ještě jednou ukaž ten glóbus.“

Kód nahrávky: Z11B

shàngdi-shuō ta¹-keyi-mǎnzú wo³-yi-ge-yuànwang. wo³-jiu-ba dìqiuyi² náchulai gei³-ta-kàn-shuō: shìjie-héping. ta-shuō zhèi-ge-tài-nán-le, huàn-yi-ge-ba. ránhòu wo³-jiu-ba nǐ-d-zhàopiānr náchulai, gen¹-ta-shuō ba-zhei⁴-ge-rén biàn-piàoliang. ta-chénmole-yi-huir³: ni-háishi ba-dìqiuyi náchulai gei³-wo-kàn-kan-ba.

上帝说，他可以满足我一个愿望。然后我就把地球仪拿出来给他看说：世界和平。他说这个太难了，换一个吧。然后我就把你的照片儿拿出来，跟他说把这个人变漂亮。他沉默了一会儿：你还是把地球仪拿出来给我看看吧。

Bůh řekl, že mi může splnit jedno přání. Vytáhla jsem tedy globus a povídám: „Světový mír.“ Odpověděl, že je to příliš těžké, ať si vyberu něco jiného. Tak jsem vytáhla tvoji fotku, ukázala mu ji a povídám: „Udělej z ní krasavici.“ Bůh se na chvíli odmlčí a povídá: „To mi raději ještě jednou ukaž ten glóbus.“

Kód nahrávky: Z11C

shàngdi-shuō ta¹-keyi-mǎnzú wo³-yi-ge-yuànwang. wo³-jiu-ba
dìqiuyi² náchulai gei³-ta-kàn, shuō: shìjie-héping. ta-shuō
zhei⁴-ge-tài-**nán**-le, huàn-yi-ge-ba. ránhòu wo³-jiu-ba **nǐ**-d-
zhaopianr náchulaile-shuo¹: ba-zhei⁴-ge-rén biàn-**piào**liang. ta-
chénmole-yi-huir³, shuō: ng, ni-háishi ba-dìqiuyi² **ná**guolai gei³-
wo-kàn-kan-ba.

上帝说他可以满足我一个愿望。我就把地球仪拿出来给他看，说：世界和平。他说这个太难了，换一个吧。然后我就把你的照片儿拿出来了说：把这个人变漂亮。他沉默了一会儿，说：嗯，你还是把地球仪拿过来给我看看吧。

Bůh řekl, že mi může splnit jedno přání. Vytáhla jsem tedy globus a povídám: „Světový mír.“ Odpověděl, že je to příliš těžké, ať si vyberu něco jiného. Tak jsem vytáhla tvoji fotku, ukázala mu ji a povídám: „Udělej z ní krasavici.“ Bůh se na chvíli odmlčí a povídá: „Hm, to mi raději ještě jednou ukaž ten glóbus.“

Kód nahrávky: Z12A

cóngqián you³-yi-zhi-lǎohǔ zai-mǎlùshang zhuī-yi-zhi-lù. **lù**
dàjīng, yu²shi yuè-pao₃-yue-kuài, zuìhòu biànchéngle gāosu-
gōnglù.

从前有一只老虎在马路上追一只鹿。鹿大惊，于是越跑越快，最后变成了高速公路。

Jednou začal tygr na cestě honit jelena. Jelen se leknul a začal utíkat tak rychle, až se proměnil v dálnici.⁶⁴

Kód nahrávky: Z12B

cóngqián you³-yi-zhi-lǎohǔ zai-mǎlùshang zhuī-yi-zhi-lù. lù-
dàjīng, yu²shi yuè-pao₃-yue-kuài, zuìhòu biànchéngle, gāosu-
gōnglù.

从前有一只老虎在马路上追一只鹿。鹿大惊，于是越跑越快，最后变成了高速公路。

Jednou začal tygr na cestě honit jelena. Jelen se leknul a začal utíkat tak rychle, až se proměnil v dálnici.

⁶⁴ Znak pro jelena lù 鹿 je homofonní se znakem lù 路 ve výrazu gāosu-gōnglù 高速公路 dálnice.

Kód nahrávky: Z12C

cóngqián you³-yi-zhi-lǎohǔ zai-mǎlùshang zhuī-yi-zhi-lù. lù-dàjīng, yu²shi yuè-pao₃-yue-kuài, zuìhòu biànchéngle gāosu-gōnglù.

从前有一只老虎在马路上追一只鹿。鹿大惊，于是越跑越快，最后变成了高速公路。

Jednou začal tygr na cestě honit jelena. Jelen se leknul a začal utíkat tak rychle, až se proměnil v dálnici.

Kód nahrávky: Z13A

wèn: yí-ge qī-fen-shou-d niúpái he-yi²-ge wǔ-fen-shou-d niúpái xiāngyùle, ke-tāmen, què-mei-you³ dǎ-zhaohu, wèi-shenme? dá: yin¹wei tāmen bu-shóu.

问：一个七分熟的牛排和一个五分熟的牛排相遇了，可他们，却没有打招呼，为什么？

答：因为它们不熟。

Dotaz: Potká se jeden medium well steak s medium rare steakem, ale ani jeden z nich toho druhého nepozdraví, proč? Odpověď: Protože se neznají.⁶⁵

Kód nahrávky: Z13B

wèn yí²-ge qī-fen-shou-d niúpái he-yi²-ge wǔ-fen-shou-d niúpái xiāngyùle, ke-tāmen què-mei-you³ dǎ-zhaohu, wèi-shenme? dá: yin¹wei tāmen bu-shóu.

问一个七分熟的牛排和一个五分熟的牛排相遇了，可他们，却没有打招呼，为什么？答：因为它们不熟。

Dotaz: Potká se jeden medium well steak s medium rare steakem, ale ani jeden z nich toho druhého nepozdraví, proč? Odpověď: Protože se neznají.

Kód nahrávky: Z13C

wèn yí²-ge qī-fen-shou-d niúpái he-yi²-ge wǔ-fen-shou-d niúpái xiāngyùle, ke-tāmen què-mei-you³ dǎ-zhaohu, wèi-shenme? dá: yin¹wei tāmen bu-shóu.

⁶⁵ Jedná se o stejnou slovní hříčku jako u vtipu M2.

问一个七分熟的牛排和一个五分熟的牛排相遇了，可他们，却没有打招呼，为什么？答：因为它们不熟。

Dotaz: Potká se jeden medium well steak s medium rare steakem, ale ani jeden z nich toho druhého nepozdraví, proč? Odpověď: Protože se neznají.

Kód nahrávky: Z14A

gāngcai-dǎchē sīji-wèn-wo tīng¹-chang-gē-bu? wo³-shuo-tīng-ting-ba. jiéguo mei²-xiangdào zhei⁴-ge-ren gei³-wo-chàng yi-lù, zhihòu chàngdao xìngqi hai-zìyanziyǔ-d hǎnzh: zhǎngshēng zai-nǎli? zhīhòu, ànle-ji-xia⁴ lǎba. zhe-hái-bu-suàn gāocháo, zhei-qípā you-hǎnzh, ni³men-d-shuāngshou₃ zai-nǎli? rang⁴-wo-kàndao ni³men-d-shuāngshou₃! wo-zhèng-namènrrzh, ranhòu kàndao-ta¹ qǐdongle-yǔshuā.

刚才打车司机问我听唱歌不？我说听听吧。结果没想到这个人给我唱一路，之后唱到兴起还自言自语地喊着：掌声在哪里？之后，按了几下喇叭。这还不算高潮，这奇葩又喊着，你们的双手在哪里？让我看到你们的双手！我正纳闷儿着，然后看到他启动了雨刷。

Před chvílí se mě řidič taxíku zeptal, jestli chci poslouchat hudbu. Odpovídám, že klidně. Nenapadlo by mě, že mi ten člověk bude celou cestu zpívat, celý se vyhecoval a na celé kolo zařval: „Kde mám potlesk?“ A několikrát zatroubil. To ale není vše, tenhle chlápek navíc zařval: „Všichni ruce nahoru!“ Vyděsila jsem se, ale on potom jen zapnul stěrače.

Kód nahrávky: Z14B

gāngcai-dǎchē sīji-wèn-wo tīng-chē-bu? wo³-shuo-tīng-ting-ba. jiéguo mei²-xiangdào 【zhei-ge-ren】 gei³-wo-chàng yi-lù, chàngdao-xìngqǐ hai-zìyanziyǔ-d hǎnzh: zhǎngshēng zai-nǎli? suíhòu ànle-ji-xia⁴ lǎba. zhe-hái-bu-shi gāocháo, zhei-qípā you-hǎnzh, ni³men-d-shuāngshou₃ zai-nǎli? rang⁴-wo-kàndao ni³-men-d-shuāngshou₃! wo-zhèng namènrrzh, ranhòu kàndao-ta¹ qǐdongle-yǔshuā.

刚才打车司机问我听车不？我说听听吧。结果没想到这伙给我唱一路，唱到兴起还自言自语地喊着：掌声在哪里？随后按了几下喇叭。这还不是高潮，这奇葩又喊着，你们的双手在哪里？让我看到你们的双手！我正纳闷儿着，然后看到他启动了雨刷。

Před chvílí se mě řidič taxíku zeptal, jestli chci poslouchat hudbu. Odpovídám, že klidně. Nenapadlo by mě, že mi ten člověk bude celou cestu zpívat, celý se vyhecoval a na celé kolo zařval: „Kde mám potlesk?“ A několikrát zatroubil. To ale není vše, tenhle chlápek navíc zařval: „Všichni ruce nahoru!“ Vyděsila jsem se, ale on potom jen zapnul stěrače.

Kód nahrávky: Z14C

gāngcai-dǎchē, sīji-wèn-wo tīng-chē-bu? wo³-shuo-tīng-tīng-ba.
jiéguo mei²-xiangdào, 【zhei-ge-ren】gei³-wo-chàng yi-lù, zhè-huo
chàngdao xìnggqi hai-zìyanziyǔ-d hǎnzh: zhǎngshēng zai-nǎli?
suíhòu ànle-ji-xia⁴ lǎba. zhe-hái-bu-shi gāocháo, zhei-qípā yòu-
hǎnzh: ni³men-d-shuāngshou₃ zai-nǎli? rang⁴-wo-kàndao ni³men-d-
shuāngshou₃! wo-zhèng-namènrzh, ránhòu-kàndao-ta¹ qǐdongle-
yǔshuā.

刚才打车司，司机问我听车不？我说听听吧。结果没想到，这个人给我唱一路，这伙唱到兴起还自言自语地喊着：掌声在哪里？随后按了几下喇叭。这还不是高潮，这奇葩又喊着：你们的双手在哪里？让我看到你们的双手！我正纳闷儿着，然后看到他启动了雨刷。

Před chvílí se mě řidič taxíku zeptal, jestli chci poslouchat hudbu. Odpovídám, že klidně. Nenapadlo by mě, že mi ten člověk bude celou cestu zpívat, celý se vyhecoval a na celé kolo zařval: „Kde mám potlesk?“ A několikrát zatroubil. To ale není vše, tenhle chlápek navíc zařval: „Všichni ruce nahoru!“ Vyděsila jsem se, ale on potom jen zapnul stěrače.

Kód nahrávky: Z15A

mǒurén mǎile-yi-zhāng er⁴shiliù-hao líng-dianr₃ er⁴shisān-fen-d
huǒchepiào. er⁴shiliù-hao wǎnshang, zai-huǒchezhàn yōuzaiyou¹zai-
d xiā-huàngyōu. dao⁴-le-líng-dian zhīhòu, rìqī jiu-zhèi-yang
wúqing-d biàncheng₂le er⁴shiqī-hao.

某人买了一张二十六号零点二十三分的火车票。二十六号晚上，在火车站悠哉游哉地瞎晃悠。到了零点之后，日期就这样无情地变成了二十七号。

Muž si koupil lístek na vlak na 26. v 0:23. 26. večer lelkoval na nádraží. Když odbila půlnoc, datum se bezcitně změnilo na 27.

Kód nahrávky: Z15B

mǒurén mǎile-yi-zhāng, er⁴shiliù-hao líng-dianr er⁴shisān-fen-d huōchepiào. er⁴shiliù-hao wǎnshang, zai-huōchezhàn yōuzaiyou¹zai-d xiā-huàngyou. dao⁴-le-líng-dian zhīhòu, rìqī jiu-zhèi-yang wúqing-d biànchengle er⁴shiqī-hao.

某人买了一张二十六号零点二十三分的火车票。二十六号晚上，在火车站悠哉游哉地瞎晃悠。到了零点之后，日期就这样无情地变成了二十七号。

Muž si koupil lístek na vlak na 26. v 0:23. 26. večer lelkoval na nádraží. Když odbila půlnoc, datum se bezcítěně změnilo na 27.

Kód nahrávky: Z15C

mǒurén, mǎile-yi-zhāng er⁴shiliù-hao líng-dianr er⁴shisān-fen-d huōchepiào. er⁴shiliù-hao wǎnshang, zai-huōchezhàn yōuzaiyou¹zai-d xiā-huàngyou₁. dao-le-líng-dian zhīhòu, rìqī jiu-zhè-yang wúqing-d biànchengle er⁴shiqī-hao.

某人买了一张二十六号零点二十三分的火车票。二十六号晚上，在火车站悠哉游哉地瞎晃悠。到了零点之后，日期就这样无情地变成了二十七号。

Muž si koupil lístek na vlak na 26. v 0:23. 26. večer lelkoval na nádraží. Když odbila půlnoc, datum se bezcítěně změnilo na 27.

Kód nahrávky: Z16A

yi-shèyou bàn yè shuìbuzhao-jiào zai-chuāngtòu xīyān. jié²guo dì'èr-tiān, língwài-yi-ge jìnshì-wǔbǎi-d shèyou duì⁴-ta-shuō: ta-mā-d, wǒ-zuówan kànjian-ni móyá móchu-huǒ-xīngz-le.

一舍友半夜睡不着觉在床头吸烟。结果第二天，另外一个近视五百的舍友对他说：他妈的，我昨晚看见你磨牙磨出火星子了。

Student na koleji nemohl v noci spát, a tak v posteli kouřil. Druhý den mu jeho krátkozraký spolubydlící povídá: „Blběčku, v noci jsi tak vrzal zuby, až ti jiskry létaly od pusy.“

Kód nahrávky: Z16B

yi-shèyou bàn yè shuìbuzhao-jiào zai-chuāngtòu xīyān. jié²guo dì'èr-tiān, língwài-yi-ge jìnshì-wǔbǎi-d shèyou duì⁴-ta-shuō: ta-mā-d, wǒ-zuówan kànjian-ni móyá móchu-huǒ-xīngz-le.

一舍友半夜睡不着觉在床头吸烟。结果第二天，另外一个近视五百的舍友对他说：他妈的，我昨晚看见你磨牙磨出火星子了。

Student na koleji v noci nemohl spát, a tak v posteli kouřil. Druhý den mu jeho krátkozraký spolubydlící povídá: „Blbečku, v noci jsi tak vrzal zuby, až ti jiskry létaly od pusy.“

Kód nahrávky: Z16C

yi-shèyou bànyè shuìbuzhào-jìào zài-chuāngtóu xīyān. jié²guo di'èr-tiān, língwài-yì-ge jìnshì-wǔbǎi-d shèyou duì⁴-ta-shuō: ta-mā-d, wō-zuówan kànjiàn-ni móyá móchu-huǒ-xīngz-le.

一舍友半夜睡不着觉在床头吸烟。结果第二天，另外一个近视五百的舍友对他说：他妈的，我昨晚看见你磨牙磨出火星子了。

Student na koleji v noci nemohl spát, a tak v posteli kouřil. Druhý den mu jeho krátkozraký spolubydlící povídá: „Blbečku, v noci jsi tak vrzal zuby, až ti jiskry létaly od pusy.“

Kód nahrávky: Z17A

wō-wen⁴-lǎo-mā: yǒu-yì²-ge-jìějie yǒu-yì²-ge-gēge, wèi-shenme huì⁴-sheng-wǒ-ne? wō-lǎo-mā gen¹-wō-shuō: dēng³-ni-jìě ni-gē chūsheng-zhìhòu, wǒ³mén-fāxiàn tài-chǒu-le, hòulái-wǒ³mén jiù⁴-xiàng-shēng yǒu-kě'ài yǒu-piào-liang-d-háiz. dāngshí wǒ³-jiù hèn-xīngfèn-a! hèn-jìào'ào-d gen-wǒ³-mā-shuō: nà-wèi-shenme sheng-wǒ-zhìhòu⁴ jiù⁴-bù-shēng-le-ne? lǎo-mā tàn⁴le-kǒuqì zhì¹hòu-shuō: shēngwan-nǐ-zhìhòu⁴ wǒ³mén-jiù bù-gǎn-shēng, yì-gè bì-yí-ge-chou³.

我问老妈：有一个姐姐有一个哥哥，为什么会生我呢？我老妈跟我说：等你姐你哥出生之后，我们发现太丑了，后来我们就想生又可爱又漂亮的孩子。当时我就很兴奋啊！很骄傲地跟我妈说：那为什么生我之后就不生了呢？老妈叹了口气之后说：生完你之后我们就不敢生，一个比一个丑。

Zeptala jsem se mamky: „Mám starší sestru a bratra, proč jste se rozhodli mít ještě mě?“ Mamka mi odpověděla: „Když se tvoje sestra s bratrem narodili, zjistili jsme, že jsou příliš oškliví, a proto jsme si chtěli ještě pořídit nějaké roztomilé a krásné dítě.“ Když jsem to slyšela, zaradovala jsem se. Pyšně jsem se mamky zeptala: „No a proč jste po mém narození nechtěli už další dítě?“ Mamka si povzdechla a odpověděla: „Potom, co ses narodila ty, jsme se už neodvážili mít další děti, jedno bylo ošklivější jak druhé.“

Kód nahrávky: Z17B

wo-wen⁴-lǎo-mā: you-yi²-ge-jiějie you-yi²-ge-gēge, wèi-shenme hái-hui sheng-**wǒ**-ne? lao-mā gen¹-wo-shuō: deng³-ni-gē ni-jiě chūsheng-zhìhòu, wo³men-fāxian zhǎng-d dou-tài-chǒu-le, hòulái wo³men-jiu⁴-xiang shēng-yi₂-ge you-kě'ài you-**piào**liang-d háiz. dāngshí wo³-jiu hen-xīngfèn, hen-jiào'ào-d gen-wo³-mā-shuō: na-wèi-shenme sheng-**wǒ**-zhìhòu⁴ jiu⁴-bu-**shēng**-le-ne? lǎo-mā tan-kǒuqì shuō: shēngwan-nǐ-zhìhòu⁴ wo³men-jiu bu-gǎn-sheng-le, yi-**gè** bi-yí-ge-chǒu.

我问老妈：有一个姐姐有一个哥哥，为什么还会生我呢？老妈跟我说：等你哥你姐出生之后，我们发现长得都太丑了，后来我们就想生一个又可爱又漂亮的孩子。当时我就很兴奋，很骄傲地跟我妈说：那为什么生我之后就不生了呢？老妈叹口气说：生完你之后我们就不敢生了，一个比一个丑。

Zeptala jsem se mamky: „Mám starší sestru a bratra, proč jste se rozhodli mít ještě mě?“ Mamka mi odpověděla: „Když se tvoje sestra s bratrem narodili, zjistili jsme, že jsou příliš oškliví, a proto jsme si chtěli ještě pořídit nějaké roztomilé a krásné dítě.“ Když jsem to slyšela, zaradovala jsem se. Pyšně jsem se mamky zeptala: „No a proč jste po mém narození nechtěli už další dítě?“ Mamka si povzdechla a odpověděla: „Potom, co ses narodila ty, jsme se už neodvážili mít další děti, jedno bylo ošklivější jak druhé.“

Kód nahrávky: Z17C

wo-wen⁴-lǎo-mā: you-yi²-ge-jiějie yòu-you yi²-ge-gēge, wèi-shenme hái-hui sheng-**wǒ**-ne? lao-mā gen¹-wo-shuō: deng³-ni-gē ni-jiě chūsheng-zhìhòu, wo³men-fāxian zhǎng-d-tai-chǒu-le, hòulai wo³men-jiu-shuō, xiang-shēng-yi₂-ge **yòu**-kě'ài you-**piào**liang-d háiz. dāngshí wo³-jiu-hen-xīngfèn, hen-jiào'ào-d gen-wo³-mā-shuō: na-wèi-shenme sheng¹wan-**wǒ**-zhìhòu⁴ jiu⁴-bu-**shēng**-le-ne? lǎo-mā tan⁴le-kǒuqì zhi¹hou-shuō: shēngwan-nǐ-zhìhòu⁴ wo³men-jiu bu-gǎn-sheng₁-le, yi²-ge-zhǎng-d bi-yí-ge-chou³.

我问老妈：有一个姐姐又有一个哥哥，为什么还会生我呢？老妈跟我说：等你哥你姐出生之后，我们发现长得太丑了，后来我们就说，想生一个又可爱又漂亮的孩子。当时我就很兴奋，很骄傲地跟我妈说：那为什么生我之后就不生了呢？老妈叹了口气之后说：生完你之后我们就不敢生了，一个长得比一个丑。

Zeptala jsem se mamky: „Mám starší sestru a bratra, proč jste se rozhodli mít ještě mě?“ Mamka mi odpověděla: „Když se tvoje sestra s bratrem narodili, zjistili jsme, že jsou příliš oškliví, a proto jsme si chtěli ještě pořídit nějaké roztomilé a krásné dítě.“ Když jsem to slyšela, zaradovala jsem se. Pyšně jsem se mamky zeptala: „No a proč jste po mém narození nechtěli už další dítě?“ Mamka si povzdechla a odpověděla: „Potom, co ses narodila ty, jsme se už neodvážili mít další děti, jedno bylo ošklivější jak druhé.“

Kód nahrávky: Z18A

zìdòng 【shoujianpiao】 xìtong hái-mei-you³ tóurù shǐyòng-d-shi²hour, yi²-wei-lǎowài lai²dao shòupiaochù, tāochu-yi-zhāng shí-kuai-qian gei-shòupiaoyuan-kàn, bing-shuō: jiànguómén? jiéguǒ shòupiaoyuan² máng-dian-tóu, lián-sheng-huídá jiàngo jian⁴go.

自动售检票系统还没有投入使用的时候儿，一位老外来到售票处，掏出一张十块钱给售票员看，并说：建国门？结果售票员忙点头，连声回答见过见过。

Když jsem kupovala lístky v automatu na jízdenky, přišel k okýnku nějaký cizinec, vytáhnul bankovku, ukázal ji prodavači a povídá: „Vidím?“ Pán za okýnkem pokýval hlavou: „Vidím, vidím.“⁶⁶

Kód nahrávky: Z18B

zìdòng shòujianpiào-xìtong hái-mei-you³ tóurù shǐyòng-d-shi²hour, yi²-wei-lǎowài, dao-shòupiaochù, tāochu-yi-zhāng **shí**-kuai-qian gei-shòupiaoyuan-kàn, bing-shuō jiànguómén? jiéguǒ shòupiaoyuan² máng-dian-tou², lián-sheng-huídá: jiàngo.

自动售检票系统还没有投入使用的时候儿，一位老到售票处，掏出一张十块钱给售票员看，并说：建国门？结果售票员忙点头，连声回答见过见过。

Když jsem kupovala lístky v automatu na jízdenky, jeden cizinec přišel k okénku, vytáhnul bankovku, ukázal ji prodavači a povídá: „Vidím?“ Pán za okýnkem pokýval hlavou: „Vidím, vidím.“

⁶⁶ Slovní hříčku s pekinskou zastávkou metra jiànguómén 建国门, která se výslovností blíží výrazu jiàngo mei? 见过没 viděls? jsem geograficky přenesla na českou obec Vidím, která je homofonní s výrazem „vidím“.

Kód nahrávky: Z18C

zìdòng shòujiànpiào-xìtóng hái-mei-you³ tóurù shǐyòng-d-shi²hour,
yì²-wei-lǎowài dào-shòupiaochù, tāochu-yì-zhāng shí-kuai-qian
gei-shòupiaoyuan-kàn, bīng-shuō: jiànguómén? jiéguǒ
shòupiaoyuan² máng-dian-tou², lián-sheng-huídá: jiàngo jian⁴go.

自动售检票系统还没有投入使用的时候儿，一位老到售票处，掏出一张十块钱给售票员看，并说：建国门？结果售票员忙点头，连声回答见过见过。

Když jsem kupovala lístky v automatu na jízdenky, jeden cizinec přišel k okénku, vytáhnul bankovku, ukázal ji prodavači a povídá: „Vidím?“ Pán za okýnkem pokýval hlavou: „Vidím, vidím.“

Kód nahrávky: Z19A

wo-mā-mǎile jian-dà-yī, zai-fángjianli³ tīngjian bàba-shuo¹ yīfu-
tai-dà-le, zhi-shíhe féipo-chuan¹. guòle-yì-huǐr, bàba-lai-qiāo
wo³-d-mén-shuō: guīnù, nǐ-mā gei³-nǐ-mǎile yì-jian⁴, dà-yī.

我妈买了件大衣，在房间里听见爸爸说衣服太大了，只适合肥婆穿。过了一会儿，爸爸来敲我的门说：闺女，你妈给你买了一件大衣。

Máma si koupila nové oblečení. Z pokoje slyším, jak jí táta říká, že je má moc velké, že je jako pro tlust’ošku. Po chvíli mi zaklepe na dveře se slovy: „Podívej, mamka ti koupila nové oblečení.“

Kód nahrávky: Z19B

wo-mā mǎile-yì-jian⁴ dà-yī, zai-fángjianli³ tīngjian bàba-shuō,
yīfu-tai-dà-le, zhi-shíhe féipo-chuan¹. guòle-yì-huǐr, lai-qiāo-
wo-d-mén, shuō: nǐ-mā gei³-nǐ-mǎile yì²-jian yīfu.

我妈买了件大衣，在房间里听见爸爸说衣服太大了，只适合肥婆穿。过了一会儿，来敲我的门说：你妈给你买了一件衣服。

Máma si koupila nové oblečení. Z pokoje slyším, jak jí táta říká, že je má moc velké, že je jako pro tlust’ošku. Po chvíli mi zaklepe na dveře se slovy: „Podívej, mamka ti koupila nové oblečení.“

Kód nahrávky: Z19C

wo-mā mǎile-yì-jian⁴ dà-yī, zai-fángjianli³ tīngjian bàba-shuō
tai-dà-le, zhi-shíhe féipo-chuan¹. guòle-yì-huǐr, bàba lai-qiāo-
wo-d-mén-shuo¹: nǐ-mā gei³-nǐ-mǎile yì²-jian yīfu.

我妈买了件大衣，在房间里听见爸爸说太大了，只适合肥婆穿。过了一会儿，爸爸来敲我的门说：你妈给你买了一件衣服。

Máma si koupila nové oblečení. Z pokoje slyším, jak jí táta říká, že je má moc velké, že je jako pro tlust'ošku. Po chvíli mi zaklepe na dveře se slovy: „Podívej, mamka ti koupila nové oblečení.“

Kód nahrávky: Z20A

ting-nǎinai-shuō wo-hě-n-xiǎo-d-shi²shou wo-diē hē-duō-le, bàozh-wo wang-kōngzhong-pāo. wo-dāngshi fēiqilaile. ta¹-hen-kǔ-d zhuǎnshen₁-jiu-zǒu.

听奶奶说我很小的时候我爹喝多了，抱着我往空中抛。我当时飞起来了。他很酷地转身就走。

Babička mi vyprávěla, že když jsem byla malá, otec se opil a vyhodil mě do vzduchu. Když jsem vyletěla nahoru, drsnácky se otočil a odešel pryč.

Kód nahrávky: Z20B

ting-nǎinai-shuō wo-hě-n-xiǎo-d-shi²shou wo-diē hē-duō-le, bàozh-wo wang-kōngzhong-pāo. wo-dāngshi fēiqilaile. ta¹-hen-kǔ-d zhuǎnshen₁-jiu-zǒu.

听奶奶说我很小的时候我爹喝多了，抱着我往空中抛。我当时飞起来了。他很酷地转身就走。

Babička mi vyprávěla, že když jsem byla malá, otec se opil a vyhodil mě do vzduchu. Když jsem vyletěla nahoru, drsnácky se otočil a odešel pryč.

Kód nahrávky: Z20C

ting-nǎinai-shuō, wo-hě-n-xiǎo-d-shi²shou wo-diē hē-duō-le, bàozh-wo jiu-wang³ kōngzhong-pāo. wo-dāngshi fēiqilaile. ta¹-hen-kǔ-d zhuǎnshen₁-jiu-zǒu.

听奶奶说，我很小的时候我爹喝多了，抱着我就往空中抛。我当时飞起来了。他很酷地转身就走。

Babička mi vyprávěla, že když jsem byla malá, otec se opil a vyhodil mě do vzduchu. Když jsem vyletěla nahoru, drsnácky se otočil a odešel pryč.

Kód nahrávky: Z21A

xiànzai-d-rén-huó **tài**-lèi-le, mei²-you-shīyì, wo³-gen-**ū**br si¹ji-shuō, wo-zai⁴-yì-duō xiang-xiǎo**xiàng**-d yún-xiamian deng³-ta. ta-jūran-**mā**-wo shénjing**bìng**!

现在的人活太累了，没有诗意，我跟 Uber 司机说，我在一朵像小象的云下面等他。他居然骂我神经病！

Dnešní život je tak únavný, ani špetku poetiky v něm nenajdete. Řekla jsem řidiči Uberu, že ho počkám pod mrakem ve tvaru slona. On mi za to vynadal, že jsem padlá na hlavu!

Kód nahrávky: Z21B

xiànzai-d-rén-huó **tài**-lèi-le, mei²-you-shīyì, wo³-gen-**ū**br si¹ji-shuō wo-zài-yì-duo xiang-xiǎo**xiàng**-d yún-xiamian deng³-ta. ta-jūran-**mā**-wo shénjing**bìng**!

现在的人活太累了，没有诗意，我跟 Uber 司机说，我在一朵像小象的云下面等他。他居然骂我神经病！

Dnešní život je tak únavný, ani špetku poetiky v něm nenajdete. Řekla jsem řidiči Uberu, že ho počkám pod mrakem ve tvaru slona. On mi za to vynadal, že jsem padlá na hlavu!

Kód nahrávky: Z21C

xiànzai-d-rén-huó **tài**-lèi-le, mei²-you-shīyì, wo³-gen-**ū**br si¹ji-shuō, wo-zài-yì-duo xiang-xiǎo**xiàng**-d-yun² xiàmian-deng³-ta. ta-jūran-**mā**-wo shénjing**bìng**!

现在的人活太累了，没有诗意，我跟 Uber 司机说，我在一朵像小象的云下面等他。他居然骂我神经病！

Dnešní život je tak únavný, ani špetku poetiky v něm nenajdete. Řekla jsem řidiči Uberu, že ho počkám pod mrakem ve tvaru slona. On mi za to vynadal, že jsem padlá na hlavu!

4 Analýza korpusu

4.1 Metody a postupy analýzy

Při výzkumu této diplomové práce bylo využito zásad a postupů kvantitativní lingvistiky, která *kvantifikuje jevy různých jazykových rovin a modeluje jejich vztahy realizující se ve větě, v textu, abychom lépe poznali jejich příčinný mechanismus, jejich fungování, jejich stránku formální, ale i sémantickou*.⁶⁷ Základem pro zdárný výstup výzkumu je zvolení si dostatečně obsáhlého materiálu, u kterého sledujeme četnost a kombinace jednotlivých položek (slov, slabik apod.).

Cílovým materiálem pro analýzu prozodické charakteristiky čínského vtípu byl soubor 28 nahrávek, každá obsahující 3 realizace stejného vtípu.⁶⁸ Tyto nahrávky byly za pomoci vedoucího práce natranskribovány do prozodické transkripce dle systému zavedeného profesorem Oldřichem Švarným. Nejprve bylo třeba určit hranice jednotlivých vět, kól a segmentů, poté jsme stanovili prominence slabik od nejprominentnější po méně prominentní. Určení tónové křivky je možno ověřit pomocí počítačového softwaru Praat.⁶⁹ Z analýzy korpusu byla vyřazena všechna citoslovce (pokud netvořily součást segmentu), anglická slova a jiné úseky nahrávky, které nebylo možno zanalyzovat.⁷⁰

Následně jsem jednotlivé vtípy rozdělila podle pohlaví a seřadila dle rychlosti realizace od nejpomalejšího po nejrychlejší. Materiál jsem posléze rozčlenila na věty, kóla, segmenty a slabiky, určila obecné charakteristiky textu (celkové a průměrné délky, rychlosti čtení), segmentů a kól. V analýze segmentů jsem se zaměřila na strukturu a četnost jednotlivých segmentů a jejich rytmických sledů. U kól jsem sledovala pozice segmentů v rámci kóla a strukturu jejich rytmických sledů. Zároveň jsem popsala případy, které se v dané prozodické vlastnosti nejvíce lišily od průměru.

Analýza jednotlivých segmentů je doplněna vždy o tři příklady z korpusu, pokud se jich v korpusu nenachází méně. Veškeré číselné hodnoty jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

⁶⁷ TĚŠITELOVÁ, 1987: 8.

⁶⁸ Výjimkou je nahrávka Z10, která z technických důvodů obsahuje pouze dvě realizace.

⁶⁹ BOERSMA, Paul, WEENINK, David. Praat: doing phonetics by computer (Version 5.4.09) [software]. [přístup 13. května 2018]. Dostupné z <http://www.praat.org/>

⁷⁰ Vinou kvality nahrávky nebo chybnou realizací mluvčího.

4.2 Obecná charakteristika analyzovaného textu

4.2.1 Délka textu

Analyzovaný korpus se skládá z 28 vtipů o celkové délce 265 vět, 644 kól, 1385 segmentů a 4458 slabik. Průměrná délka jednoho vtipu je 9,5 věty, 23,2 kól, 49,5 segmentu a 159,2 slabiky. Věty v mém vzorku jsou tvořeny 1 až 11 kóly, kóla pak 1 až 8 segmenty a segmenty 1 až 7 slabikami.

Tabulka č. 2: Délka textu

úsek	věty	kóla	segmenty	slabiky
celkem	265	644	1385	4458

Tabulka č. 2 zobrazuje délky vět, kól, segmentů a slabik celého textu. Délky jednotlivých nahrávek viz Příloha č. 1.

Tabulka č. 3: Průměrné délky jednotek

typ jednotky	počet kól	počet segmentů	počet slabik
věta	2,5	5,2	16,8
kól	----	2,1	6,9
segment	----	----	3,2

Tabulka č. 3 zachycuje průměrné délky jazykových jednotek. Průměrná délka kóla je 6,9 slabik, odpovídá tedy rozsahu průměrné délky kóla (6–7 slabik) vysledovaného profesorem Švarným.⁷¹ Průměrná délka segmentu ve vzorku je 3,2 slabiky a taktéž zapadá do rozmezí (2,5–4,5 slabiky) určeného profesorem Švarným. Průměrná délka segmentu je navíc zcela totožná v porovnání s průměrnou délkou segmentu uvedená v analýze docenta Uhra a doktorky Slaměňíkové v článku *Prozodická analýza monologu*.⁷²

Co se průměrných délek segmentů a kól u jednotlivých nahrávek týče, průměrné délky segmentů se až na jednu výjimku⁷³ pohybují v rozmezí stanovené profesorem Švarným. Přestože průměrná délka kóla celého textu zapadá do rozmezí stanoveného

⁷¹ Viz s 15.

⁷² UHER, SLAMĚŇÍKOVÁ, 2015: 106.

⁷³ Nahrávka Z1 – průměrná délka segmentu pouze 1,8 slabiky.

profesorem Švarným, při podrobnější analýze jsem zjistila, že průměrná délka kóla u více než dvou třetin nahrávek vybočuje z tohoto rozmezí. Kóla u rychleji realizovaných nahrávek mají tendenci obsahovat více slabik než průměr.

4.2.2 Rychlost promluvy

Průměrná rychlost analyzovaného vzorku činí 258 slabik za minutu. Muži se v rychlosti čtení lišili pouze o 60 slabik za minutu, naproti tomu u žen byl rozdíl mezi nejrychlejší (Z21) a nejpomalejší promluvou (Z1) až 168 slabik za minutu. Dvě nejpomalejší realizace (Z1, Z2) jsou zároveň nejkratšími vtipy vzorku. Při realizaci stejného vtipu přibližně pětina mluvčích nejrychleji realizovala druhou variantu, poté třetí a nejpomaleji první.

4.3 Analýza segmentů

V analýze segmentů se budu zabývat obecnou charakteristikou segmentů, tzn. velikostí segmentů podle počtu slabik, typy segmentů s ohledem na arze a typy rytmických sledů. Takž se vyjádřím k vysledovaným odchylkám od průměru.

4.3.1 Velikost segmentů

Ve vzorku se nachází segmenty tvořené jednou až sedmi slabikami, přičemž průměrná délka segmentu je 3,2 slabiky. Tabulka č. 4 zachycuje absolutní a relativní četnosti jednotlivých segmentů. Z celkového počtu 1385 segmentů se ve vzorku nejčastěji vyskytují segmenty trojslabičné tvořící 32,1 % celého korpusu. Dvojslabičné a čtyřslabičné segmenty jsou taktéž dominantně zastoupeny a spolu s trojslabičnými segmenty zaujímají 84,1 % analyzovaného materiálu. Pětislabičné segmenty tvoří 11,1 % vzorku, jednoslabičné, šestislabičné a sedmislabičné segmenty se v textu vyskytují sporadicky, jejich společná relativní četnost nepřesahuje 5,5 %.

Tabulka č. 4: Zastoupení segmentů podle počtu slabik

velikost segmentu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoslabičný	35	2,5 %
dvojslabičný	393	28,4 %
trojslabičný	445	32,1 %
čtyřslabičný	317	22,7 %
pětislabičný	153	11,1 %
šestislabičný	40	2,9 %

sedmislabičný	2	0,1 %
---------------	---	-------

Nejvíce se od průměru liší nahrávka Z1, ve které zcela chybí trojslabičné segmenty, obsahuje pouze segmenty jedno, dvou a čtyřslabičné. Poměrné zastoupení různých typů segmentů se liší od celkového průměru u vtipů výrazně kratších (kolem 30 slabik)⁷⁴ či výrazněji delších (103 slabiky)⁷⁵ než je průměr. Všechny mužské nahrávky se výrazněji neodchylují od průměru.

4.3.2 Rytmický průběh segmentů

V této fázi analýzy budou segmenty určeny podle jejich rytmického průběhu, tj. podle počtu iktů v segmentu. Pro každou kategorii bude vypsán výčet jednotlivých typů rytmů doplněný o konkrétní příklady ze vzorku a její shrnutí. Na konci kapitoly opět přiblížím úseky materiálu, které se výrazněji liší od průměru.

S ohledem na počet arzí se v textu vyskytují segmenty s jednou až třemi arzemi.

Tabulka č. 5: Zastoupení segmentů podle počtu iktů

typ segmentu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový	813	58,7 %
dvouiktový	566	40,9 %
trojiktový	6	0,3 %

Z tabulky č. 4 lze vyčíst, že nadpoloviční většinu všech segmentů zaujímají segmenty jednoiktové tvořící 58,7 % vzorku, druhým nejproduktivnějším typem jsou segmenty dvouiktové tvořící 40,9 % vzorku. Výskyt trojiktových segmentů je prakticky zanedbatelný, jeho relativní četnost nedosahuje ani 0,5 % celého vzorku.

Tabulka č. 6: Počty arzí

segment	počet arzí	absolutní četnost	relativní četnost
jednoslabičný	1	35	2,5 %
dvojslabičný	1	393	28,4 %

⁷⁴ Např. Z1 či Z20.

⁷⁵ Z17

trojslabičný	1	282	20,4 %
	2	163	11,8 %
čtyřslabičný	1	77	5,6 %
	2	240	17,3 %
pěťslabičný	1	19	1,5 %
	2	128	9,2 %
	3	6	0,5 %
šestslabičný	1	5	0,3 %
	2	35	2,8 %
sedmislabičný	1	2	0,1 %

Tabulka č. 6 popisuje počty arzí v jednotlivých typech segmentů s ohledem na počet slabik v segmentu. Nejvíce jsou v korpusu zastoupeny dvojslabičné jednoiktové segmenty, poměrně velkou četností se vyznačují i trojslabičné jednoiktové, čtyřslabičné dvouiktové a trojslabičné dvouiktové segmenty. Tyto čtyři nejfrekventovanější typy segmentů tvoří 77,9 % korpusu. Méně frekventovaným typem segmentu je pěťslabičný dvouiktový, který zaujímá 9,2 % korpusu, a četnosti zbývajících typů jsou téměř zanedbatelné.

Následuje podrobný popis typologie rytmických průběhů v segmentech s ohledem na počet slabik a arzí. V závorce uvádím celkový výskyt segmentů stejného typu ve vzorku, ke každému typu předkládám tři příklady z korpusu, pokud je uvedeno méně, tak se větší počet příkladů daného typu segmentu ve vzorku nenacházel. U každé skupiny je uvedena tabulka shrnující rytmické sledy a graf zachycující všechny rytmické kombinace s ohledem na atónické slabiky, které byly u daných segmentů realizovány.

4.3.2.1 Jednoslabičné jednoiktové segmenty

Jednoslabičné segmenty nemají rytmus, proto u nich pouze určím stupně prominence. V analyzovaném materiálu se celkem vyskytuje 35 jednoslabičných jednoiktových segmentů, přičemž 33 segmentů jsou nositeli plně tónické prominence a pouze 2 zdůrazněné tónické prominence.

- A) /lù/ (Z12A-2-1-1)⁷⁶
 B) /tiān/ (Z1C-1-3-3)
 C) /dá/ (Z6C-2-1-1)

4.3.2.2 Dvouslabičné segmenty

Z celkového počtu 393 dvojslabičných segmentů nadpoloviční většinu zaujímají jednoiktové ascendentní sledy, jednoiktové descendentní sledy pak zaujímají 41 % dvojslabičných segmentů.

4.3.2.2.1 Dvouslabičné jednoiktové segmenty:

1) ascendentní (232; 59 %)

- A) /gébì/ (Z8A-4-2-2)
 B) /niǔ-tóu/ (Z7A-6-1-2)
 C) /wo-shuō/ (Z7C-6-2-2)

2) descendentní (161; 41 %)

- A) /xiàohua/ (Z6A-1-2-4)
 B) /bàba/ (Z19C-2-2-1)
 C) /ru²guo/ (Z2C-1-1-1)

Tabulka č. 7: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v dvojslabičných segmentech

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
ascendentní	232	59 %
descendentní	161	41 %

Tabulka č. 7 zachycuje poměrné zastoupení descendentních a ascendentních sledů v dvojslabičných segmentu, přičemž ascendance převažují nad descendentními v poměru cca 6:4.

K neobvyklé prominenci docházelo ve vtipu Z8, kdy mluvčí ve všech variantách vtipu Z8 realizovala obě slabiky slova /hǎixiào/ jako zdůrazněné tónické. Tato prominence se nikde jinde ve vzorku nevyskytla. Od celkového poměru dvojslabičných jednoiktových sledů se nejvíce lišily nahrávky M6, M7, Z3 a Z20, u jejichž

⁷⁶ Odkaz na konkrétní segment v korpusu, jedná se o první segment prvního kóla druhé věty první realizace vtipu Z12. Viz Ediční poznámka.

dvojslabičných segmentů se vyskytly pouze ascendentní sledy a zcela v těchto nahrávkách chyběly sledy descendentní.

4.3.2.3 Trojslabičné segmenty

Trojslabičné segmenty se ve vzorku vyskytují s jednou nebo dvěma arzemi, přičemž z celkového počtu 445 trojslabičných segmentů jednoiktové sledy tvoří 63,4 % trojslabičných segmentů, dvouiktové akronymické pak 36,6 %. Jednoiktové sledy tedy převažují nad dvouiktovými v poměru cca 6:4.

4.3.2.3.1 Trojslabičné jednoiktové segmenty (282; 63,4 % trojslabičných):

1) jednoiktové ascendentní jako celek (40)

- A) /xiao-míng-wèn/ (M1B-1-1-1)
- B) /ranhou⁴-wo³/ (M3A-1-3-1)
- C) /mei-zhǎozháo/ (Z7B-2-2-2)

2) jednoiktové ascendentní s příklonkou (66)

- A) /zai-**shān**-d/ (M7C-2-1-1)
- B) /fēnliè-d/ (M6A-1-4-3)
- C) /ni-gǎn-ma/ (M1B-2-2-2)

3) jednoiktové descendentní jako celek (80)

- A) /**wèi**-shenme/ (M5A-2-1-2)
- B) /gu¹niang-ba/ (M3C-2-6-4)
- C) /náchulai/ (Z11B-2-1-3)

4) jednoiktové descendentní s předklonkou (96)

- A) /shi-**lǎn**ren/ (M5A-4-2-1)
- B) /ni-háishi/ (Z11B-5-2-1)
- C) /ni-ren⁴wei/ (Z10B-8-2-1)

4.3.2.3.2 Trojslabičné dvouiktové segmenty akronymické (163; 36,6 % trojslabičných)

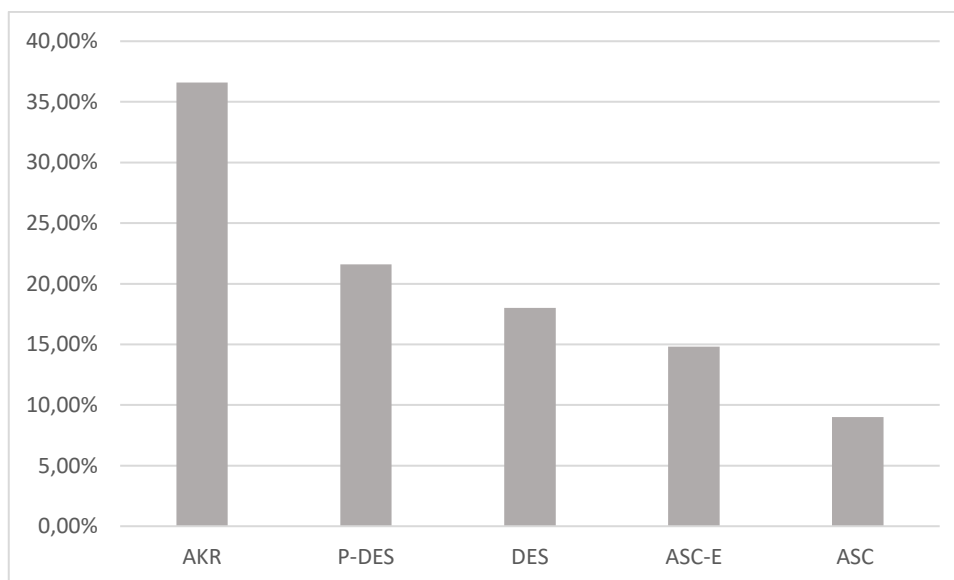
- A) /zán-zai-duō/ (M3B-2-5-1)
- B) /wo³-mai-**huār**/ (M4B-2-1-1)
- C) /jùjue-wo³/ (M6A-1-3-2)

Tabulka č. 8: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v trojslabičných segmentech

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový ascendentní	106	23,8 %
jednoiktový descendentní	176	39,6 %
dvouiktový akronymický	163	36,6 %

Z tabulku č. 8 lze vyčíst, že poměrné zastoupení jednoiktových descendentních a dvouiktových akronymických segmentů je v trojslabičných segmentech velmi podobné, dohromady tvoří tři čtvrtiny trojslabičných segmentů, zbývající třetina je tvořena jednoiktovým ascendentním sledem.

Graf č. 1: Rytmičné kombinace v trojslabičných segmentech

Graf č. 1 zachycuje zastoupení všech typů trojslabičných sledů, které se objevily ve vzorku s ohledem na předklonky a příklonky. Z grafu je patrné, že nejproduktivnějším typem trojslabičných sledů je sled dvouiktový akronymický jako celek.

Nejvíce se od průměru lišily trojslabičné segmenty realizované ve vtipech Z3, Z4 a Z20. U vtipu Z3 byly trojslabičné segmenty z 90 % tvořeny dvouiktovými akronymickými sledy. Trojslabičné segmenty nahrávek Z4 a Z20 byly naopak tvořeny téměř výhradně jednoiktovými sledy.

4.3.2.4 Čtyřslabičné segmenty

Čtyřslabičné segmenty se ve vzorku objevují s jednou nebo dvěma arzemi, z celkového počtu 317 segmentů jsou tři čtvrtiny segmentů tvořeny dvouiktovými sledy, přičemž nejproduktivnějším typem sledu je sled akronymický jako celek, zbývající čtvrtinu zaujímají sledy jednoiktové.

4.3.2.4.1 Čtyřslabičné jednoiktové segmenty (77; 24,3 % čtyřslabičných):

1) jednoiktové ascendentní jako celek (6)

- A) /wo-wen⁴-lǎo-mā/ (Z17A-1-1-1)
B) /gen-wo³-mā-shuō/ (Z17A-4-1-2)⁷⁷

2) jednoiktové ascendentní s příklonkou (21)

- A) /mei-xiǎngzhòng-wo/ (M3B-1-5-2)
B) /xiang-xiǎo**xiàng**-d/ (Z21B-1-3-4)
C) /zai-nar-kū-ne/ (M3A-1-3-2)

3) jednoiktové descendentní jako celek (21)

- A) /**nǐ**-d-zhaopianr/ (Z11C-4-1-3)
B) /fēiqilaile/ (Z20A-2-1-2)
C) /huàn-yi-ge-ba/ (Z11B-3-2-1)

4) jednoiktové descendentní s předklonkou (26)

- A) /you-**piào**liang-d/ (Z17B-2-4-5)
B) /ta-biànchengle/ (Z5B-1-5-2)
C) /na-qǐng-nimen/ (M6B-2-2-1)

5) jednoiktové kombinace ascendentního a descendentního sledu (3)⁷⁸

- A) /renjiā-gūniang/ (M3C-1-2-2)
B) /yúgāng-li³mian/ (Z7B-1-3-1)

⁷⁷ Zbývající příklady jsou totožné s variantou A či B.

⁷⁸ Zbývající příklady jsou totožné s variantou A či B.

4.3.2.4.2 Čtyřslabičné dvouiktové segmenty (240, 75,7 % čtyřslabičných):

1) dvouiktové akronymické jako celek (132)

A) /zhuī-yi-zhi-**lù**/ (Z12C-1-1-4)

B) /shìjie-héping/ (Z11C-2-3-1)

C) /mǎile-yi-zhāng/ (Z15C-1-2-1)

2) dvouiktové akronymické s příklonkou (36)

A) /jiu⁴-ba-**nǐ**-d/ (Z11A-4-1-2)

B) /er⁴shiliù-hao/ (Z15A-2-1-1)

C) /yǔwenkèshang/ (M7B-1-1-1)

3) dvouiktové akronymické s předklonkou (24)

A) /zhe-hái-bu-suàn/ (Z14A-5-1-1)

B) /yi-wǔ-fen-shou²/ (M2A-2-1-3)

C) /ba-dìqiuyi²/ (Z11C-5-3-2)

4) dvouiktové kombinace dvou ascendentních sledů (11)

A) /laobǎn-you-wen⁴/ (Z10A-3-1-1)

B) /jìngchū-yi-shen¹/ (Z9A-2-1-2)

C) /sheng-**wǒ**-zhìhou⁴/ (Z17B-3-3-2)

5) dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů (37)

A) /ni³-d-**shì**z/ (Z10B-3-2-1)

B) /chàngdao-xìnggqi/ (Z14B-3-2-1)

C) /ni³men-zhīdao/ (M7C-1-3-1)

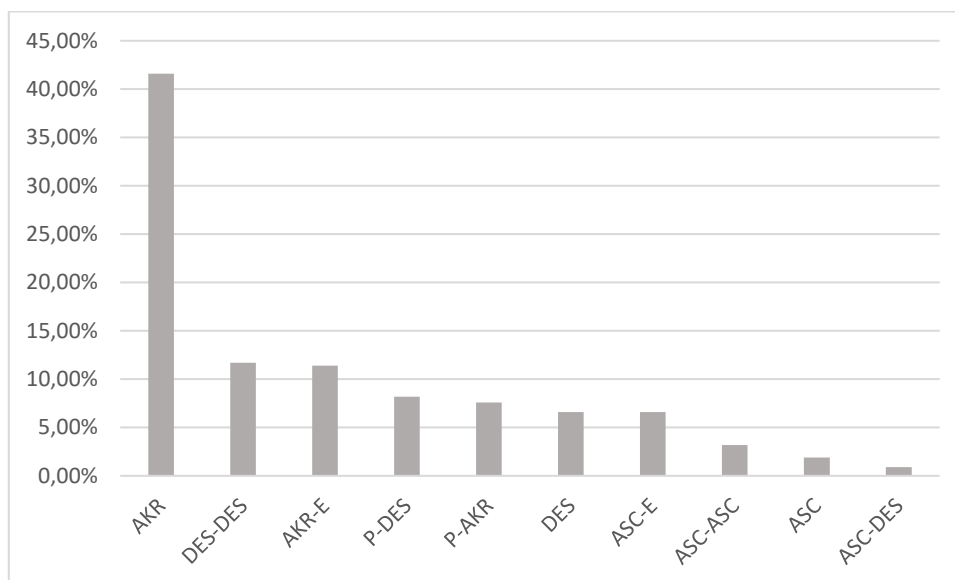
Tabulka č. 9: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v čtyřslabičných segmentech

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový ascendentní	27	8,5 %
jednoiktový descendentní	47	14,8 %
jednoiktový ascendentní + descendentní	3	1 %
dvouiktový akronymický	192	60,6 %
dvouiktový descendentní + descendentní	37	11,7 %
dvouiktový ascendentní + ascendentní	11	3,5 %

Tabulka č. 9 nabízí přehled všech sledů v čtyřslabičných segmentech, přičemž téměř dvě třetiny jsou tvořeny dvouiktovým akronymickým sledem, druhý a třetí

nejpočetnější sled je sled jednoiktový descendentní a dvouiktový zdvojený descendentní, které dohromady tvoří čtvrtinu čtyřslabičných sledů.

Graf č. 2: Rytmičké kombinace v čtyřslabičných segmentech

Graf č. 2 představuje všechny rytmičké varianty s ohledem na příklonky a předklonky, které se vyskytly ve vzorku u čtyřslabičných sledů. Nejfrekventovaněji realizovaným sledem mluvčích je dvouiktový akronymický jako celek.

U všech nahrávek obsahujících čtyřslabičné segmenty silně převažovaly segmenty dvouiktové, pouze u nahrávky M5 byl poměr jedno a dvouiktových segmentů přibližně 1:1.

4.3.2.5 Pětislabičné segmenty

V analyzovaném materiálu se celkem vyskytuje 153 pětislabičných segmentů s jednou, dvěma nebo třemi arzemi. Naprostou většinu (83,7 %) pětislabičných segmentů tvoří segmenty dvouiktové, jednoiktové segmenty tvoří pouze 12,4 % trojslabičných segmentů a relativní četnost trojiktových segmentů nedosahuje ani 4 %. Jedná se o jediné případy trojiktových segmentů v celém korpusu.

4.3.2.5.1 Pětislabičné jednoiktové segmenty (19; 12,4 % pětislabičných):

- 1) jednoiktové kombinace ascendentního a descendentního sledu (8)
 - A) /bu-yao⁴-jùjue-wo/ (M6C-1-1-4)
 - B) /shǐyòng-d-shi²hour/ (Z18A-1-1-6)
 - C) /lěng-hàn-d-shi²hou/ (Z9A-2-1-3)

2) jednoiktové ascendentní s příklonkou (3)⁷⁹

A) /shàngbānr-d-shihour / (Z7C-1-1-2)

3) jednoiktové descendentní s předklonkou (8)

A) /song-nǚpeng₂you-a/ (M4A-3-1-2)

B) /ge-nǚpeng₂you-a/ (M4A-4-1-3)

C) /wo-fǎnyingguolai/ (Z7A-7-6-1)

4.3.2.5.2 Pětislabičné dvouiktové segmenty (128; 83,7 % pětislabičných):

1) dvouiktové akronymické jako celek (35)

A) /you³-yi-zhi-lǎohǔ/ (Z12C-1-1-2)

B) /wèi-shenme-gei-gǒu/ (M1A-1-3-1)

C) /ta¹-keyi-mǎnzú/ (Z11A-1-2-1)

2) dvouiktové akronymické s předklonkou (10)

A) /gei-shòupiaoyuan-kàn/ (Z18A-1-3-3)

B) /lai-qiāo-wo-d-mén/ (Z19B-2-2-1)

C) /dui-lǐfashī-shuō/ (M1C-1-1-2)

3) dvouiktové akronymické s příklonkou (25)

A) /zhèi-ge-tài-nán-le/ (Z11A-3-1-2)

B) /zhǎng-d-tai-chǒu-le/ (Z17C-2-3-2)

C) /wo³-yaoshi-gǎn-ne/ (M1A-3-2-1)

4) dvouiktové kombinace dvou ascendentních sledů (2)

A) /xiang-xiǎoxiàng-d-yun²/ (Z21C-1-4-2)

B) /ranhou⁴-jiu-wen-wǒ/ (Z7A-4-1-1)

⁷⁹ Zbývající příklady jsou totožné s variantou A.

5) dvouiktové kombinace dvou descendentních sledů (40)

A) /na⁴-mai-**duō**shao-huar/ (M4B-4-1-1)

B) /wo³-yi-ge-yuànwang/ (Z11C-1-1-3)

C) /ni³men-d-shuāngshou₃/ (Z14A-5-3-1)

6) dvouiktové kombinace dvou descendentních sledu s předklonkou (13):

A) /he-yi⁴-zhi-shīz/ (Z10A-1-2-2)

B) /you-yi²-ge-gēge/ (Z17A-1-2-2)

C) /you-yi²-ge-jiějie/ (Z17C-1-2-1)

7) dvouiktové kombinace akronymického a descendentního sledu (3)

A) /shòujianpiào-xìtong/ (Z18B-1-1-2)

B) /wo³-ye-méi-míngbai/ (Z7A-7-3-1)

4.3.2.5.3 Pětislabičné trojiktové segmenty (6; 3,9 % pětislabičných)

1) trojiktové kombinace akronymického a ascendentního sledu (3)

A) /sheng¹wan-**wǒ**-zhìhou⁴/ (Z17C-3-3-2)

B) /ni³-zai-**dà**-sheng-dianr³/ (Z8C-3-4-1)

C) /ni³-zai-dà-dianr-sheng¹/ (Z8A-3-5-1)

2) trojiktové kombinace descendentního a akronymického sledu (3)

A) /dou¹-mei-kànshang-wǒ/ (M3C-1-2-3)

B) /na⁴-mai-**duō**shao-huār/ (M4C-4-2-1)

C) /ránhou-kàndao-ta¹/ (Z14C-7-2-1)

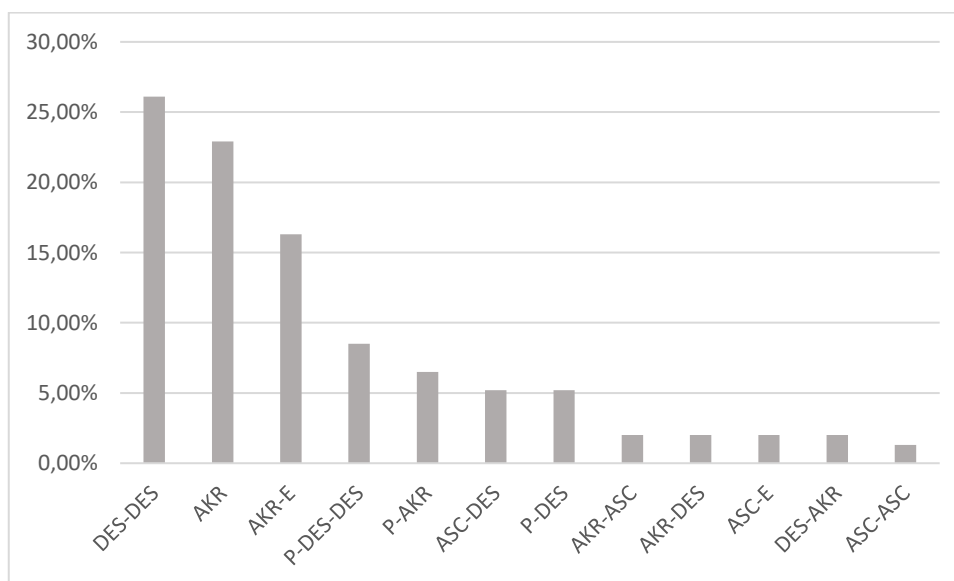
Tabulka č. 10: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v pětislabičných segmentech

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový ascendentní	3	2 %
jednoiktový descendentní	8	5,2 %

jednoiktový ascendentní + descendentní	8	5,2 %
dvouiktový akronymický	70	45,8 %
dvouiktový ascendentní + ascendentní	2	1,3 %
dvouiktový descendentní + descendentní	53	34,6 %
dvouiktový akronymický + descendentní	3	2 %
trojiktový akronymický + ascendentní	3	2 %
trojiktový descendentní + akronymický	3	2 %

Tabulka č. 10 zobrazuje kombinační vzorce sledů vyskytující se v pětislabičných segmentech. Dominantními sledy jsou sledy dvouiktové akronymické, které tvoří téměř polovinu pětislabičných segmentů a dvouiktové zdvojené descendentní sledy, z kterých je složena třetina pětislabičných segmentů. Žádný ze zbývajících sledů netvoří více jak 10 % pětislabičných segmentů.

Graf č. 3: Rytmičké kombinace v pětislabičných segmentech

Graf č. 3 představuje všechny rytmičké varianty s ohledem na příklonky a předklonky, které se vyskytly ve vzorku u pětislabičných sledů. Nejproduktivnějšími typy sledů je dvouiktová kombinace dvou descendentních sledů a dvouiktový akronymický sled jako celek.

Z nahrávek obsahující pětislabičné segmenty se nejvíce od průměru lišila nahrávka M4, u které poměr jednoiktových a dvouiktových segmentů vychází cca 6:5.

4.3.2.6 Šestislabičné segmenty

Z celkového počtu 40 šestislabičných segmentů dvouiktové segmenty převažují na segmenty jednoiktovými v poměru cca 9:1.

4.3.2.6.1 Šestislabičné jednoiktové segmenty (5; 12,5 %):

1) jednoiktová kombinace ascendentního a descendentního sledu (1)

A) /dǎzì-d-shi²hou-ne/ (M5A-2-3-1)

2) kombinace ascendentního a descendentního sledu s předklonkou (4)

A) /you-**piào**liang-d-háiz/ (Z17A-2-4-4)

B) /wo-**hěn**-xiǎo-d-shi²shou/ (Z20A-1-1-2)

4.3.2.6.2 Šestislabičné dvouiktové segmenty (35; 87,5 %)

1) dvouiktové akronymické jako celek (2)

A) /wo³-dui-nǚsheng-biǎobái/ (M6C-1-1-1)

B) /**chén**mole-yi-huir₃-shuō/ (Z11A-5-1-2)

2) dvouiktové kombinace akronymického a descendentního sledu (3)

A) /móchu-huǒ-xīngz-le/ (Z16A-2-4-4)⁸⁰

3) dvouiktové akronymické s příklonkou (9)

A) /rang⁴-ren-namèn-r-d-shi/ (M2A-3-1-1)

B) /bànzhuoren-lǎoshī-wen₄/ (M7B-1-2-1)

C) /yǎng-ji-zhi-tòumíng-d/ (Z7A-2-1-2)

3) dvouiktová kombinace dvou ascendentních sledů s příklonkou (1)

A) /ranhou⁴-wen-wo-**yǎng**-d/ (Z7B-3-1-1)

4) dvouiktové akronymické s předklonkou (5)

A) /rang⁴-ren-namèn-r-d-shi/ (M2A-3-1-1)

B) /bànzhuoren-lǎoshī-wen₄/ (M7B-1-2-1)

⁸⁰ Zbývající příklady jsou totožné s variantou A.

C) /wo³-d-bāogaodānr-shuo₁/ (Z9A-1-2-3)

5) dvouiktové akronymické s předklonkou a příklonkou (7)

A) /hai-zìyanziyǔ-d/ (Z14A-3-2-4)

B) /lai-qiāo-wo-d-mén-shuo₁/ (Z19C-2-2-2)

C) /bu-huāng-bu-máng-d-shuo₁/ (Z9B-2-2-2)

6) dvouiktové kombinace dvou descendentního sledů s předklonkou (4)

A) /you-**piào**liang-d-háiz/ (Z17A-2-4-4)

B) /wo-**hěn**-xiǎo-d-shi²shou/ (Z20A-1-1-2)

C) /wo-**hěn**-xiǎo-d-shi²shour/ (Z20C-1-2-1)

7) dvouiktové kombinace dvou descendentního sledů (4)

A) /rang⁴-ren-namèn-d-shi/ (M2C-2-1-1)

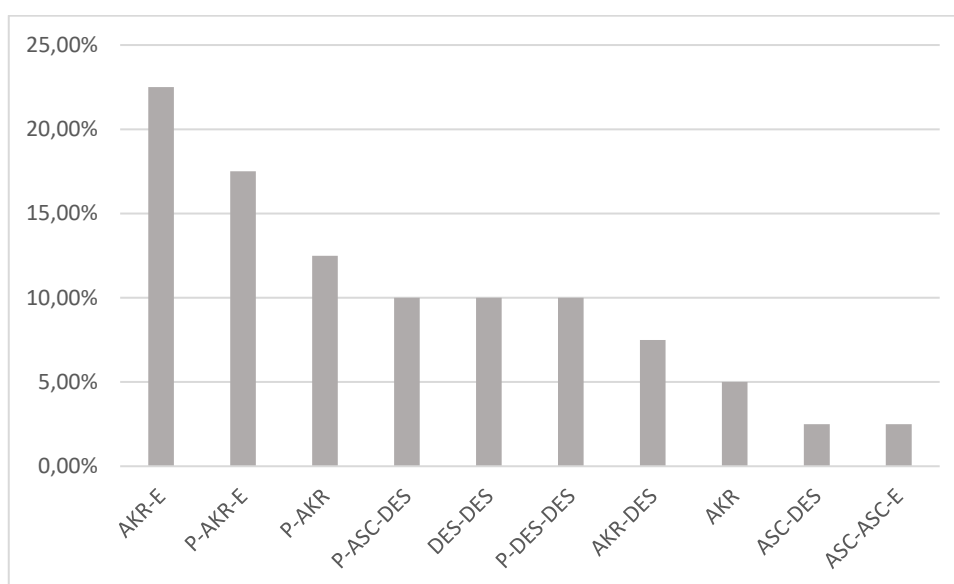
B) /zěnmè-zai-shāmoli/ (M7B-1-2-3)

C) /wo³men-bàngongshili³/ (Z7B-1-2-1)

Tabulka č. 11: Přehled typů sledů a jejich zastoupení v šestislabičných segmentech

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktvý ascendentní + descendentní	5	12,5 %
dvouiktvý akronymický	23	57,5 %
dvouiktvý ascendentní + ascendentní	1	2,5 %
dvouiktvý descendentní + descendentní	8	20 %
dvouiktvý akronymický + descendentní	3	7,5 %

Graf č. 4: Rytmičké kombinace v šestislabičných segmentech

V graf č. 4 jsou představeny všechny rytmičké varianty šestislabičných sledů s ohledem na příklonky a předklonky. Celkem se ve vzorku vyskytlo deset druhů rytmičkových sledů, přičemž nejfrekventovanějšími sledy jsou sledy dvouiktové akronymické jako celek a dvouiktové akronymické s předklonkou a příklonkou.

Při pohledu na jednotlivé vtipy zjistíme, že všechny jednoiktové šestislabičné segmenty se objevují pouze v nahrávce M5, kde zároveň početně převažují nad segmenty dvouiktovými.

4.3.2.7 Sedmislabičné segmenty

Sedmislabičné segmenty se v textu vyskytly pouze ve dvou případech, jejich četnost je tedy vůči celku zanedbatelná.

4.3.2.7.1 Jednoiktové kombinace ascendentního a descendentního sledu (2; 100 % sedmislabičných segmentů)

A) /liao-wēixìn-d-shi²hou-ne/ (M5A-1-3-2)⁸¹

Tabulka č. 12: Souhrnné zastoupení rytmičkových sledů

rytmický sled	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový jednoslabičný	35	2,5 %
jednoiktový ascendentní	392	28,3 %

⁸¹ Druhá varianta je totožná s variantou A.

jednoiktový descendentní	368	26,6 %
jednoiktový ascendentní + descendentní	18	1,3 %
dvouiktový akronymický	448	32,3 %
dvouiktový ascendentní + ascendentní	14	1 %
dvouiktový descendentní + descendentní	98	7 %
dvouiktový akronymický + descendentní	6	0,4 %
trojiktový akronymický + ascendentní	3	0,2 %
trojiktový descendentní + akronymický	3	0,2 %

Z celkové analýzy segmentů vplynuly tři nejproduktivnější typy sledů: akronymický, ascendentní a descendentní. Z tabulky č. 10 je možno vysledovat, že poměrné zastoupení ascendentních a descendentních sledů v jednoiktových segmentech vychází v poměru 1:1, přičemž mírně převažují ascendentní sledy. Ke stejnému poměru jsme s kolegyněmi došly i ve článku *Charakteristika descendentních sledů v Učebnici čínské konverzace*⁸², zatímco v práci doktorky Slaměňíkové *Rytmické členění příkladových vět UčebSu* je zastoupení descendentních sledů přibližně o třetinu vyšší než u ascendentních sledů.⁸³ S ohledem na počty slabik se tento poměr, ale mění, u dvojslabičných segmentů jsou produktivnější ascendentní sledy, u trojslabičných a čtyřslabičných jednoiktových segmentů naopak převažují sledy descendentní.

Dominantní strukturou dvouiktových segmentů jsou sledy akronymické, které tvoří jednu třetinu všech sledů. Kombinace dvou descendentních sledů se v textu objevuje až sedmkrát častěji než kombinace dvou sledů ascendentních.

4.4 Analýza kól

V této části analýzy se zaměřím na rozbor kól v mém korpusu. Vysleduji jejich skladbu, pozice segmentů v rámci kóla a také popíšu rytmičné sledy a jejich kombinace, které se v kólech vyskytly. Dále typologicky přiblížím jednosegmentální a dvousegmentální kóla. U struktury kól se taktéž pokusím vysledovat některé odchylky jednotlivých nahrávek od celku.

⁸² SLIVONÍKOVÁ, GRÝCOVÁ, PAVLAČKOVÁ, 2016: 58.

⁸³ SLAMĚŇÍKOVÁ, 2016: 75.

Z korpusu bylo vyřazeno celkem 15 kól, které nebylo možno zanalyzovat kvůli chybné realizaci některého ze segmentů.

4.4.1 Velikost kól

V mém vzorku se celkem vyskytuje 263 vět, které jsou tvořeny 1 až 7, v ojedinělém případě 11 kóly.

Tabulka č. 13: Struktura vět podle počtu kól

typ věty	absolutní četnost	relativní četnost
jednokólová	68	25,9 %
dvoukólová	86	32,7 %
trojkólová	61	23,2 %
čtyřkólová	28	10,7 %
pětikólová	15	5,7 %
šestikólová	1	0,4 %
sedmikólová	3	1,1 %
jedenáctikólová	1	0,4 %

Z tabulky č. 13 je patrné, že téměř třetina vět ve vzorku je tvořena dvěma kóla, čtvrtina vzorku jedním nebo třemi kóly. Jedno až čtyřkólové věty tvoří 92,5 % korpusu.

Celkem se v korpusu vyskytuje 644 kól, která jsou složena z 1 až 8 segmentů. S větším počtem segmentů klesá jejich výskyt v kólech. Z tabulky č. 14 je zřejmé, že dominantními kóly jsou kóla dvou a jednosegmentální, trojsegmentální kóla pak zaujímají přibližně pětinu vzorku. Tři nejfrekventovanější typy tvoří 88,6 % vzorku.

Tabulka č. 14: Velikost kól

počet segmentů	absolutní četnost	relativní četnost
1	227	35,2 %
2	217	33,7 %
3	127	19,7 %
4	46	7,1 %
5	18	2,8 %
6	6	0,9 %

7	1	0,2 %
8	2	0,3 %

Nejvíce se od průměru liší nahrávka Z20, u které dvousegmentální kóla tvoří téměř dvě třetiny všech kól. Dále se ve větší míře odchyluje nahrávka Z15, u které zastoupení jednosegmentálních kól nedosahuje 6 %.

4.4.2 Rytmické sledy v kólech

Jednou z vlastností, které profesor Švarný sledoval, byla pozice segmentu v rámci kóla, přičemž se segment může nacházet buď na konci nebo na začátku a uprostřed kóla.⁸⁴

Tabulka č. 15: Pozice segmentu v kólu

typ rytmičkého sledu	pozice na začátku či uvnitř kóla	pozice na konci kóla
jednoiktový descendentní	60,5 %	39,5 %
jednoiktový ascendentní	52,9 %	47,1 %
dvouiktový akronymický	45,2 %	54,8 %
jiný	57,9 %	42,1 %

Tabulka č. 15 popisuje pozice základních rytmičkých sledů, přičemž necelé dvě třetiny jednoiktových descendentních sledů zaujímají pozici na začátku či uvnitř kóla a více než jedna třetina se vyskytuje na konci kóla. Co se ascendentních sledů týká, jejich poměrné zastoupení na začátku či uvnitř kóla vůči pozici na konci kóla činí 1:1. Obdobné zastoupení lze vysledovat i u akronymických sledů, které se s o něco vyšší frekvencí vyskytují v pozici na konci kóla. U jiných typů (jedná se převážně o zdvojené dvouiktové ascendentní či descendentní sledy) mírně převládá postavení na začátku či uvnitř kóla.

Při srovnání s výsledky analýzy s analýzou profesora Švarného je patrné, že poměr postavení descendentních sledů je v obou analýzách téměř totožný, nicméně v mém vzorku se ascendentní i akronymické sledy vyskytují na konci kól asi o jednu desetinu častěji než v jeho vzorku.

⁸⁴ Pozice segmentu u jednosegmentálního kóla je vždy na konci. Viz s. 20

Nejvíce se od poměrů uvedených v tabulce č. 13 odlišuje nahrávka M4, u které se více než dvě třetiny descendantních sledů nachází na konci kóla a přibližně dvě třetiny ascendentních a akronymických sledů na začátku kóla. U nahrávek žen se ve dvou případech (Z3 a Z10) descendantní sledy vyskytly pouze na konci kóla. Naopak u vtípu Z19 se 80 % všech segmentů vyskytlo na začátku kóla. U nahrávky Z5 se akronymické sledy objevovaly až osmkrát častěji na konci kóla než na začátku či uvnitř, naopak u vtípů Z2, Z4, Z6 a Z13 se akronymické sledy na konci kóla vůbec nevyskytly.

Při výzkumu struktury kól jsem se také zaměřila na začátky a konce kól všeobecně. Dospěla jsem k závěru, že na začátku kól dochází k poklesu rytmu, tzn. přibližně 72 % začátku kól je tvořeno descendantním nebo akronymickým sledem, zatímco na koncích kól rytmus stoupá, přibližně 73 % konců kól je tvořeno ascendentními či akronymickými sledy.

Dále jsem ve své analýze zjišťovala, z kolika sledů se skládá kolón. Ve vzorku se přirozeně vyskytuje větší počet sledů než segmentů, jelikož se některé sledy spolu spojují a utváří tak dvouiktové a trojiktové segmenty. Korpus celkem obsahuje 1509 sledů, kolón je tedy průměrně tvořen 2,3 sledy.⁸⁵

Pro zjištění typologie sledů jsem nejprve označila rytmické sledy podle značení profesora Švarného, které zachycuje tabulka č. 16.⁸⁶ Po sobě jdoucí descendantní a ascendentní sled je taktéž označen značkou V, protože se jedná o stejný rytmický průběh jako u akronymického sledu.

Tabulka č. 16: Značení sledů v kólech

značka	odpovídající sled
/ (/°)	ascendence (ascendence + příklonka)
\ (°\)	descendence (předklonka + descendence)
V	akronymie
	lichá iktová slabika
+	bezprostřední sousedství dvou arzí

⁸⁵ Totožný průměr vyšel i pro hesla 1-50 v UčebSu. SLAMĚNÍKOVÁ, 2016: 77.

⁸⁶ ŠVARNÝ, 1998: 33.

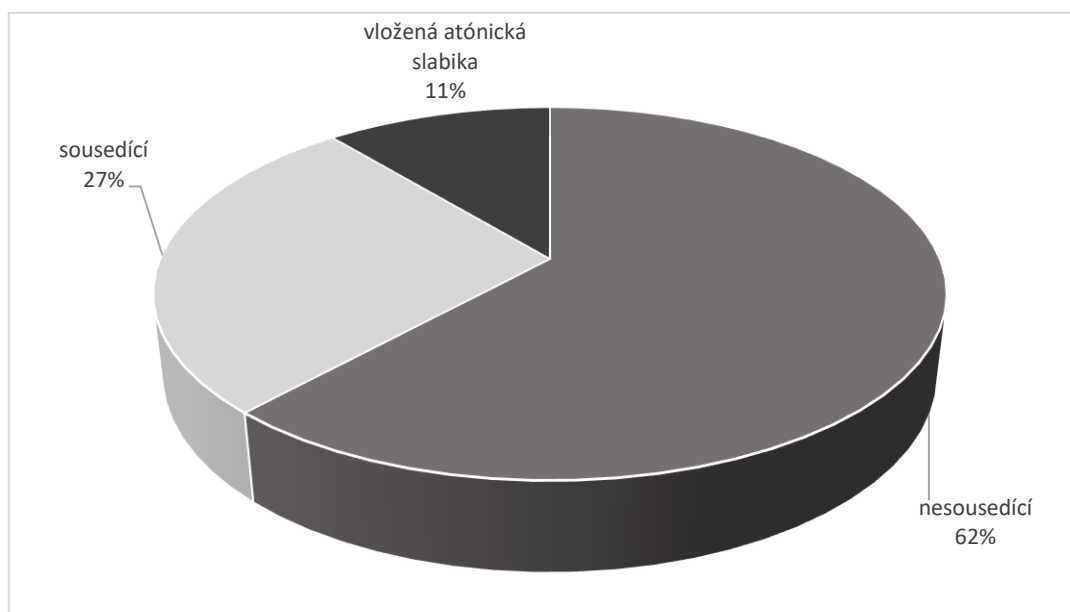
Podle doktorky Slaměňkové jsem i já rozdělila kóla s ohledem na umístění arzí v kóle do tří základních skupin: kóla, u kterých spolu dvě arze nesousedí, kóla, u který dvě arze souseďí a kóla, u kterých je souseďství dvou arzí zmírněno přítomností atónické slabiky – předklonky či příklonky.

Tabulka č. 17: Postavení arzí v kólech a možné kombinace

arze	kombinační vzorec
nesousedící	lichá iktová slabika
	jednosegmentální kolón tvořený jedním sledem
	jednoiktové spojení dvou sledů
	zdvojené ascendentní či descendentní sledy
	(sestupný sled (y) +) akronymický sled (+vzestupný sled (y))
	komplikovanější spojení
sousedící	akronymie + akronymie
	(vzestupný sled (y) +) akronymie (+ sestupný sled (y))
	lichá + sestupný či vzestupný sled
	ascendentní sled (y) + descendentní sled (y)
	komplikovanější spojení
zmírněna	mezi a arzemi je vložena atónická slabika

Tabulka č. 17 zachycuje různé kombinace sledů, ke kterým v kólech ve vzorku dochází s ohledem na postavení arzí, přičemž akronymickým sledům souseďících arzí mohou zároveň předcházet ascendentní sled či sledy tak následovat descendentní sled či sledy, nebo může být přítomen pouze jeden typ sledu.

Graf č. 5: Zastoupení typů kól podle postavení arzí

Z grafu č. 5 lze vyčíst, že z celkového počtu 644 kól v 398 případech (tj. 61, 8 % korpusu) nedochází k sousedství dvou arzí. Přibližně polovina těchto kól sestává z jednosegmentálního kóla tvořeného jediným segmentem. Druhou polovinu představují kombinace sledů, přičemž frekvenčně dominují akronymické modely. Řadí se zde i 15 lichých iktových slabik, které tvoří pouze necelá 4 % případů.

Následuje přehled nejfrekventovanějších sledů doplněný o konkrétní příklady z korpusu.

1) akronymický model

1a) kombinace descendentního a ascendentního sledu, případně jednoho z nich a liché iktové slabiky (16, 4 %)

A) V	/lù dàjīng/	(Z12A-2-1)
B) V°	/zhēn-d bu-yào-ma/	(Z10B-5-2)
C) °V	/qu-yīyuan tǐjiǎn/	(Z9C-1-1)
D) °V°	/wo-hái-neng zai-zhèr-ma/	(Z10B-8-3)

1b) opakování počátečního descendentního sledu (69, 17,3 %)

A) °\V	/wo-lǎolao guòlai-shuō/	(M3A-2-1)
B) \\V	/ta-jūran-mā-wo shénjīngbìng/	(Z21C-2-1)
C) \V	/wo ³ men-bàngongshìlǐ ³ /	(Z7B-1-2)

D) \\V /ni³men-zhīdao zen³me-zai-shāmoli zhao-shuǐ-
ma/ (M7C-1-3)

1c) opakování koncového ascendentního sledu (25, 6,3 %)

A) V/ /zhǐ-xuyao-àn liǎng-xià/ (M5A-2-4)

B) V// /wèi-shenme-gei-gǒu jiǎntóu yao-yì-bǎi/
(M1A-1-3)

C) V//° /ni³-zai kǎolù-yì-xià⁴ ta-**zhēn**-d bu-yào-ma/
(Z10B-7-2)

D) °V/ /zhe-hái-bu-suàn gāocháo/ (Z14A-5-1)

1d) opakování počátečního descendentního i koncového ascendentního sledu (5, 1,3 %)

A) \V/ /wèi-shenme **wǒ**-jiántou² èrshí/ (M1C-1-2)

B) °\\°V/ /dǎ-yíngmianr guòlai yì-wǔ-fen-shou² niúpái/
(M2A-2-1)

C) °V/° /wo-**hěn**-xiǎo-d-shi²shour wo-diē hē-duō-le/
(Z20C-1-2)

D) °V/ /na-qǐng-nimen páizh-duì⁴ líkāi/
(M6A-2-2)

2) opakování descendentních sledů (36, 9,1 %)

A) \\ /mei²-you-xījing₁-ne/ (Z4A-1-4)

B) \°\\ /jiéguo ta-biànchengle shénme/ (Z5C-1-5)

C) \\ \\ /rang⁴-wo-kàndao ni³men-d-shuāngshou₃/
(Z14A-6-1)

D) \\ \\ /wo³-jiu-ba-yīnliang kāidaole **zui**-dà/
(Z8A-5-2)

3) opakování ascendentních sledů (24, 6 %)

A) // /xiao-míng-shuō a-kāng/ (Z5B-1-1)

B) /°/ /wo-zhǎng-d bu-xíng/ (M3B-1-4)

C) /°° /ta-**zhēn**-d bu-yào-ma/ (Z10A-7-3)

D) /// /laobǎn bu-sìxīn you-wèn/ (Z10A-5-1)

4) kóla obsahující segment tvořený dvěma sledy s jedním iktem (9, 2,3 %)

- A) \wedge /dǎzì-d-shi²hou-ne/ (M5A-2-3)
 B) \vee /wo³-ye-méi-míngbai/ (Z7A-7-3)
 C) V/\vee /ér-gen-wo³ liao-wēixìn-d-shi²hou jīngcháng-fā-**o**/ (M5B-1-2)
 D) $^{\circ}V/\wedge$ /wo-nǚpéng₂you-gen-wo³ da-diànhuà-d-shi²hour/ (M5A-1-1)

5) komplikovanější spojení více sledů s nesousedícími arzemi (3, 0,8 %)

- A) V/\wedge /zai⁴-wo jìngchū-yi-shen¹ lěng-**hàn**-d-shi²hou/ (Z9A-2-1)

Z dvouiktových kombinací je nejproduktivnější akronymický model se zdvojeným descendentním sledem, který tvoří 17,1 % kól s nesousedícími arzemi.

K bezprostřednímu kontaktu arzí dochází v 175 kólech, tedy v 44 % korpusu, v téměř polovině případů dochází k jedinému kontaktu arzí, nadpoloviční většina kól je tedy složena z komplikovanějších spojení sledů, u nichž dochází k sousedství arzí. V 34 kólech se dvě sousedící arze vyskytují dvakrát a více. Následuje přehled nejčastějších kombinací rytmických struktur, doplněný o konkrétních příklady z korpusu.

1) dvě sousedící akronymické struktury (11, 6,3 %)

- A) $V+V$ /zán-zai-duō shì-ji-ci⁴/ (M3B-2-5)
 B) $V+V$ /bàozh-wo jiu-wang³ kōngzhong-pāo/ (Z20C-1-3)
 C) $V+V^{\circ}$ /**xiā**-ya-lǐngdǎo lǐngdǎo-**xiā**-ya/ (Z7B-6-3)
 D) $V+V$ /lǎoban-shuō ni³-yao-shá?/ (Z10B-1-3)

2) ascendentní sled nebo sledy předcházející akronymické struktury (22, 12,6 %)

- A) $/+V$ /guòhòu cāngbai wúlì/ (Z1A-1-4)
 B) $//+V$ /laobǎn you-xiē bu⁴-ganxīn-d-wen⁴/ (Z10A-7-1)
 C) $/+V$ /bing-shuō jiànguómén/ (Z18B-1-5)
 D) $/+V^{\circ}$ /ta-shuō zhei⁴-ge-tài-**nán**-le/ (Z11C-3-1)

3) descendentní sled nebo sledy následující za akronymickou strukturou (25, 14,3 %)

- A) $V+\backslash$ /zan²-zai-duō shì-ji-ci/ (M3A-2-4)
 B) $V+\backslash$ /mòmo-d ba-huār shōule-huiqu/ (M4A-5-2)
 C) $V+\backslash\backslash$ /ta¹-keyi-mǎnzú wo³-yi-ge yuànwang/ (Z11A-1-2)

- D) V+\° /shēngwan-nǐ-zhihou⁴ wo³men-jiu bu-gǎn-sheng-
le/ (Z17B-4-2)
- 4) spojení jednoho či více ascendentních sledů s jedním či více descendentními sledy (9)
- A) /+\ /yáng-shuō shì-d/ (Z10B-6-1)
- B) /+\ /yúshì wo³-jiu-ba-yīnliang/ (Z8C-5-1)
- C) //+\ /ranhou⁴-wen-wo³ yǎng-d **shì**-shénme/ (Z7C-3-1)
- D) /+\\ /ni-mā gei³-ni-mǎile yi²-jian yīfu/ (Z19B-2-4)
- 5) liché iktové slabice předchází ascendentní sled nebo sledy (1, 0,6 %)
- A) //+| /lǎo-mā tan-kǒuqì shuō/ (Z17B-4-1)
- B) /+| /yáng-shuō bù/ (Z10A-4-1)
- 6) komplikovanější spojení více sledů se sousedícími arzemi (106, 60, 6 %)
- A) V+\V /hǎi-d-nà-biān you³-yi-zhi lánjīnglíng/ (M7C-2-3)
- B) V°V+\ /you³-yi-tiānr yi-qì-fen-shou² zǒu-lùshang/ (M2A-1-1)
- C) /+\\V+V+V /ranhou⁴ wo³men-lǐngdao dài-yǎnjìngr
kan⁴le-bàn-tiān méi-kànzháo/ (Z7C-2-1)
- D) V+V+V /na⁴-yihòu nǐ-jiantou² yě-yi-bǎi/ (M1A-4-2)

V korpusu se objevuje mnoho variant komplikovanějšího spojení sousedících arzí, nicméně téměř žádné se nevyskytlo více než desetkrát. Nejproduktivnějším typem těchto spojení byl akronymický sled následovaný akronymickým modelem se zdvojeným descendentním sledem.

Kóla, u kterých sousedství dvou arzí brání příklonka nebo předklonka, tvoří 11 % korpusu. U téměř poloviny případů atónická slabika zabraňuje sousedství vzestupného a sestupného sledu, u jedné třetiny případů zabraňuje sousedství akronymického sledu se sledem sestupným.

- A) /°\ /wo-jiǎntóu cai-èrshi/ (M1A-1-2)
- B) /°V /xiao-míng dui-lǐfashī-shuō/ (M1C-1-1)
- C) °V°V /shi-lǎnren gǎibiànle zhei⁴-ge-shìjiè/ (M5B-4-2)

D) °V°\V/° /ting-năinai-shuō wo-**hěn**-xiăo-d-shi2shou wo-diē hē-duō-le/ (Z20B-1-1)

4.4.3 Analýza kól s ohledem na počet segmentů v kólu

Strukturu kól je také možno analyzovat s ohledem na počet segmentů v kólu, toto sledování provedu pouze u jednosegmentálních a dvousegmentálních kól, jelikož s přibývajícím počtem segmentů v kólu klesá jejich zastoupení ve vzorku a zároveň se zvyšuje množství kombinací sledů, které se v kóle vyskytují. Tyto kombinace sledů se však v korpusu vyskytují pouze po kusech, a proto se z nich nedají vyvodit širší závěry použitelné pro analýzu.

Tabulka č. 18: Rytmické sledy v jednosegmentálních kólech

rytmický sled	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový vzestupný	63	27,8 %
dvouiktový vzestupný	2	0,9 %
jednoiktový sestupný	36	15,9 %
dvouiktový sestupný	9	4 %
dvouiktový akronymický	97	42,7 %
dva sledy s jedním iktem	3	1,3 %
dvouiktový akronymický + vzestupný	1	0,4 %
trojiktový akronymický + sestupný	1	0,4 %
lichá slabika	15	6,6 %

Z tabulky č. 18 lze vyčíst, že necelá jedna polovina jednosegmentálních kól je tvořena dvouiktovým akronymickým sledem, spolu s jednoiktovými sestupnými a vzestupnými sledy čítají 86,4 % korpusu. Všechna jednosegmentální kóla ve vzorku lze taktéž zařadit do skupiny sledů, u kterých nedochází k sousedství dvou arzí.

U dvousegmentálních kól se vyskytuje široká škála různých kombinací iktů, tabulka č. 19 zachycuje šest nejfrekventovanějších typů, které pokrývají dvě třetiny dvousegmentálních kól.

Tabulka č. 19: Rytmičké sledy v dvousegmentálních kólech

rytmický sled	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový descendentní + dvouiktový akronymický	43	19 %
dvouiktový akronymický + jednoiktový descendentní	24	11,1 %
jednoiktový ascendentní + dvouiktový akronymický	20	9,2 %
zdvojené dvouiktové ascendentní	20	9,2 %
jednoiktový ascendentní + jednoiktový descendentní	18	8,3 %
dvouiktový akronymický + jednoiktový ascendentní	18	8,3 %

Zbývající jedna třetina dvousegmentálních kól je tvořena více než desíti různými kombinacemi sledů. U téměř dvou třetin dvousegmentálních kól nedochází k sousedství arzí, u pětiny pak dvě arze spolu sousedí a u 15 % vzorku jsou sousedící arze zmírněny vložím atónické slabiky.

4.5 Nahrávky lišící se od průměru

V své analýze jsem se zaměřila na detailní prozodický rozbor nahrávek čínských vtipů jakožto souvislého textu zasazeného do kontextu. Kromě popisu celkové charakteristiky textu, jsem popsala největší odchylky jednotlivých nahrávek od celku. Obecně se dá konstatovat, že se jednotlivé mužské nahrávky neodlišovaly tolik od průměru jako nahrávky žen, což může být způsobeno skutečností, že rozdíly v rychlosti promluvy u mužů byly méně markantní než u žen, nebo faktem, že mužské nahrávky nebyly ve vzorku početně tolik zastoupeny jako nahrávky žen.

Nejvíce odchylek od průměru vykazují nahrávky M5 a Z20. U Z20 se objevuje zvýšené množství jednoiktových segmentů, hlavně v trojslabičných a pětislabičných segmentech. U nahrávky Z20 se vyskytuje největší zastoupení dvousegmentálních kól a zároveň všechny její trojslabičné segmenty jsou téměř jednoiktové. Odchylky těchto segmentů od průměru mohou být způsobené rychlejším tempem řeči (obě dvě nahrávky

patří k nejrychlejším ve vzorku) případně jinými sociolingvistickými faktory (vzdělání, sociální status apod.).

4.6 Možné navazující výzkumy a sporné body výzkumu

Při vypracovávání mého výzkumu jsem narazila na několik oblastí, ve kterých by mohl být můj výzkum upraven, nebo se na něj mohlo dále navázat rozšiřujícími pracemi.

Předně, co se obsahu nahrávek týče, sbírání dalších vtipů rodilých mluvčích by mohlo sloužit jako podklad pro práci zaměřenou na lidovou slovesnost, ve které by se nahrávky mohly analyzovat nejen z prozodického, ale i lexikologického či jiného hlediska. Dále jsem při analýze narazila na markantnější odchylky určitých nahrávek od průměru, které mohly být způsobeny různými sociolingvistickými faktory, proto bych navrhovala zpřísnit kritéria pro výběr respondentů – vyhledat respondenty s totožnou úrovní vzdělání, společenským postavením apod. Tyto odchylky mohly být také způsobeny různorodostí jednotlivých vtipů, stálo by za zvážení, zda nenechat respondenty namluvit mnou předem připravené vtipy. Tímto postupem by se ovšem výzkum připravil o přirozenost nahrávky a o cenný původní obsah.

S přibývajícím množstvím segmentů v kólech se zvětšuje množství různých kombinací rytmických sledů, nicméně korpus není dostatečně obsáhlý, aby bylo možno vyvodit u složitějších kól většinová pravidla či tendence, proto se nabízí výzkum, s obsáhleším korpusem, z kterého by bylo možno vyvodit platná pravidla pro kóla se složitější strukturou.

5 Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo zanalyzovat a popsat prozodické charakteristiky na nahrávkách čínských vtipů, jakožto reprezentanty uceleného mluveného projevu zasazeného do kontextu. Jádro práce spočívalo v prozodické transkripci nahrávek, kvantitativní analýze korpusu a následném vyvození jeho prozodických vlastností.

V teoretické části jsem představila základní pojmy vztahující se k předmětu mého výzkumu. Prvně jsem s ohledem na charakter textu nadefinovala mluvený jazyk a standardní čínštinu a její vztah k pekingskému dialektu. Druhá část teoretického výkladu byla věnována prozodické terminologii. Popsala jsem prozodickou transkripci profesora Švarného, pomocí které jsou mé nahrávky transkribovány, dále jsem popsala lineární členění vět, prominenci slabik a jejich grafické značení v textu. Nadefinovala jsem ascendentní, descendentní a akronymické sledy. Poté jsem se blíže zabývala strukturou subjektivních prozodických jednotek – segmentů a objektivních prozodických jednotek – kól.

V kapitole věnované korpusu práce jsem nastínila obsah nahrávek, vysvětlila kritéria pro výběr respondentů a zdůvodnila metodu svého volného překladu.

V praktické části jsem pro rozbor dat aplikovala kvantitativní analýzu. Nejprve jsem spočítala délky vět, kól, segmentů a slabik, přičemž se ve vzorku nachází celkem 265 vět, 644 kól, 1385 segmentů a 4458 slabik. Průměrná věta je tvořena 2,5 kóly, 5,2 segmenty, průměrný kolón je tvořen 2,1 segmenty a 6,9 slabiky, průměrný segment je tvořen 3,2 slabiky. V této části výpočtů jsem vyzorovala skutečnost, že průměrná délka kóla v celém korpusu odpovídá rozmezí 6-7 slabik, které je určeno profesorem Švarným, nicméně průměrné délky kól více než dvou třetin nahrávek nezapadají do tohoto rozmezí.

Následně jsem určila průměrnou rychlost promluvy, která činila 258 slabik za minutu. Rozdíly v rychlosti mezi nejpomalejší ženskou a nejrychlejší ženskou nahrávkou byly až třikrát větší než mezi nejpomalejší a nejrychlejší mužskou nahrávkou.

Poměrně podrobně jsem rozebrala strukturu segmentů, přičemž v mém korpusu jsou nejvíce zastoupeny trojslabičné segmenty, které tvoří 32,1 % korpusu a spolu s dvojslabičnými a čtyřslabičnými segmenty zaujímají 84,1 % vzorku. Následně jsem analyzovala polohy a počty iktů v segmentech s ohledem na počty slabik, pomocí nichž jsem popsala rytmické sledy v segmentech a konkrétní typy doplnila o příklady z korpusu.

V jednoiktových segmentech je poměrné zastoupení ascendentních a descendentních sledů přibližně 1:1, přičemž mírně převažují ascendentní sledy. Nejfrekventovanějším sledem dvouiktových segmentů je sled akronymický, který tvoří téměř jednu třetinu všech sledů.

U kól jsem nejdříve spočítala jejich velikost a zastoupení ve vzorku. Téměř jedna třetina vět vzorku je tvořena dvěma kóly. V korpusu se vyskytla kóla o délce 1 až 8 segmentů, přičemž dvě třetiny celého vzorku tvoří jedno a dvousegmentální kóla v poměru přibližně 1:1. Dále jsem u kól sledovala pozice sledů v rámci kóla, dvě třetiny jednoiktových descendentních sledů se nachází na začátku a uvnitř kóla, u jednoiktových ascendentních sledů je tento poměr přibližně 1:1 a u dvouiktových akronymických sledů je poměr pozic také 1:1 s mírnou převahou segmentů vyskytujících se na konci kóla. Také jsem vysledovala všeobecně začátky a konce kól, zjistila jsem, že konce kól mají stoupanou tendenci, protože 73 % konců kól je tvořeno ascendentním nebo akronymickým rytmem. Naopak začátky kol klesají, 72 % začátku kól je tvořeno descendentním nebo akronymickým rytmem.

Následně jsem rozdělila kóla s ohledem na umístění arzí na ty, ve kterých arze sousedí, nesousedí, nebo je sousedství dvou arzí zmírněno předklonkou nebo příklonkou. V 62 % případů nedochází k sousedství arzí, v 27 % kólech spolu arze sousedí a pouze v 11 % případů je mezi arzemi vložena atónická slabika.

Na závěr prozodické analýzy jsem se vyjádřila k nahrávkám, které se nejvíce lišily od průměru, což byly nahrávky M5 a Z20. Markantnější odchýlení od průměru mohou být způsobena rychlejším tempem řeči (obě nahrávky patří k nejrychlejším ve vzorku), případně jinými sociolingvistickými faktory (úroveň vzdělání mluvčích, sociální status apod.).

Prozodická analýza v mé práci popsala prozodické vlastnosti souvislého mluveného projevu, může tak pomoci studentům čínštiny přiblížit prozodické charakteristiky mluveného jazyka za účelem zkvalitnění jejich projevu v čínštině.

Provedením mé analýzy jsem narazila na podněty či sporná místa výzkumu, která nabízí možnost vylepšit případně navázat na mou analýzu. Rozšířením obsahu o větší množství vtipů by mohl vzniknout výzkum zabávající se lidovou slovesností. Dále se nabízí možnost více zúžit kritéria pro výběr respondentů, konkrétně specifikovat více

sociolingvistické faktory (stejná úroveň vzdělání či společenský status) za účelem získání relevantnějších prozodických výsledků.

Závěrem bych chtěla navrhnout prozodickou analýzu, která by spočívala v rozšíření mého korpusu, a která by se soustředila na výzkum kól, respektive na kombinace rytmických sledů u kól se složitější strukturou, které moje analýza z důvodu nedostatečného rozsahu materiálu nebyla schopna pokrýt. Navržená analýza by mohla dopomoci k hlubšímu pochopení fungování prozodického systému moderního čínského jazyka.

6 Resumé

The aim of this thesis is to describe prosodic qualities of Chinese jokes which are representative of continuous spoken Chinese speech with known context which is distinct from isolated sentences. A corpus of 28 recordings of Chinese jokes is used to perform the analysis. These jokes, recorded by Beijing-born native speakers during the 2016-2017 school year, are a great representation of the standard language of modern Chinese. The prosodic features such as number and length of syllables, segments, colas and sentences are identified and quantified. As for the structure of segments, I concentrate on the number of syllables they are composed of and on their syllabic prominence. As for the structure of cola, I concentrate on the position of segments in colas and the typology of rhythmical sequences. By performing prosodic analysis of spoken Chinese we broaden our knowledge of prosody of modern Chinese language.

Key Words: Chinese language, prosody, prosodic transcription, Švarný, Chinese joke

7 Bibliografie

ČERNÝ, Jiří. *Úvod do studia jazyka*. Vyd. 1. Olomouc: Rubico, 2008. 248 s. ISBN 978-80-7346-093-8.

HÁLA, Bohuslav. *Fonetika v teorii a praxi*. Vyd. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1975. 482 s.

HEŘMANOVÁ, Zdenka. Blahopřejeme Oldřichu Švarnému. *Nový Orient*, 2000, č. 5, s. 185-187. ISSN 0029-5302.

HOFFMANNOVÁ, Jana. *Stylistika a.....*. Vyd. 1. Praha: Trizonia, 1997. 200 s. ISBN 80-85573-67-9.

KANE, Daniel. *Knížka o čínštině*. Vyd. 1. Překlad Lukáš Havlíček. Mirošovice: Desert Rose, 2009. 205 s. ISBN 978-80-903296-1-4.

LI Yafei. Standard Chinese. In: CHAN Sin-wai, ed. *The Routledge Encyclopedia of the Chinese Language*. Abingdon: Routledge, 2016, s. 723–735. ISBN 978-1-315-67554-1.

POSPĚCHOVÁ, Zuzana. *Tónové změny v moderní čínštině ze sociolingvistické perspektivy*. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2016. 261 s. ISBN 978-80-244-5072-8.

SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza. Rytmičké členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1-50). *Dálný východ*, 2016, č. 2, s. 64-82. ISSN 1805-1049.

SLIVONÍKOVÁ, Barbora., Michaela Grycová a Kristýna Pavlačková. Charakteristika descendentních sledů v učebnici čínské konverzace. *Dálný východ*, 2016, č. 2, s. 51-63. ISSN 1805-1049.

ŠVARNÝ, Oldřich a UHER, David. *Prozodická gramatika čínštiny*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. 163 s. ISBN 978-80-244-4205-1.

ŠVARNÝ, Oldřich a kol. *Hovorová čínština v příkladech I-IV*. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. 4 sv. (I. díl. 237 s. ISBN 80-7067-817-8.; II. díl. 237 s. ISBN 80-7067-818-6.; III. díl. 251 s. ISBN 80-7067-819-4.; IV. díl. 313 s. ISBN 80-7067-820-8.)

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského I-IV*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998-2000. 4 sv. (I. díl. 1998. lxiii+grafy (50) + 289 s. ISBN 80-7067-907-7.; II. díl. 1999. s. 290-799. ISBN 80-7067-987-5.; III. díl. 1999. s. 800-1311. ISBN 80-244-0071-5.; IV. díl. 2000. s. 1312-1731 + 96 + 22 + xxi. ISBN 80-244-0213-0.)

ŠVARNÝ, Oldřich a David Uher. *Hovorová čínština. Úvod do studia hovorové čínštiny*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001, 190 s. ISBN 80-244-0298-X.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Úvod do hovorové čínštiny: Příručka pro vysoké školy 2*. 1. vyd. Praha: SPN, 1967, 606 s.

TĚŠITELOVÁ, Marie. *Kvantitativní lingvistika*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. 187 s.

TŘÍSKOVÁ, Hana. Prozodická transkripce čínštiny O. Švarného: čtyři historické verze. *Nový Orient*, 2011, č. 4, s. 45-50. ISSN 0029-5302.

TŘÍSKOVÁ, Hana. *Segmentální struktura čínské slabiky*. 1. vyd. Praha: Karolimun, 2012. 440 s. ISBN 978-80-246-2181-4.

UHER, David a Tereza Slaměňiková. Prozodická analýza monologu. *Dálný východ*. 2015, č. 2, s. 104-115. ISSN 1805-1049.

VOCHALA, Jaromír. *Čínsko-český, česko-čínský slovník*. 1. vyd. Voznice: Leda, 2003. 1356 s. ISBN 80-7335-011-4.

Elektronické zdroje:

POSPĚCHOVÁ, Zuzana. Prosodic Transcription of Standard Chinese and its Use in Teaching. *Acta Linguistica Asiatica* [online]. 2016, č. 6, s. 35-45 [cit. 24.4.2018]. ISSN 2232-3317. Dostupné z: <https://revije.ff.uni-lj.si/ala/article/view/4592/6342>

TŘÍSKOVÁ, Hana. Za Oldřichem Švarným a jeho prozodickou transkripcí čínštiny. *Nový Orient* [online]. 2011, č. 3, s. 40-43 [cit. 24.4.2018]. ISSN 0029-5302. Dostupné z: http://www.orient.cas.cz/miranda2/export/sitesavcr/data.avcr.cz/humansci/orient/kontakty/pracovnici/publikace/Triskova/Svarny_NO_2011_No3.pdf

XIAO, Ricard a McENNERY, Tony. Negation in Chinese: a corpus-based study. *Journal of Chinese Linguistics* [online]. 2008, č. 36, s. 274-330 [cit. 24.4.2018] ISSN 0091-3723. Dostupné z: http://eprints.lanccs.ac.uk/70/1/Negation_in_Chinese_for_JEAL.pdf

Software:

BOERSMA, Paul, WEENINK, David. Praat: doing phonetics by computer (Version 5.4.09) [software]. [přístup 13. května 2018]. Dostupné z <http://www.praat.org/>

8 Seznam elektronických příloh:

Příloha č. 1: Délky jednotlivých vtipů

Příloha č. 2: Prozodická analýza korpusu

Příloha č. 3: Nahrávky vtipů